53-ه/19/2019

ﺩﻭﺯ ﻧﻤﺒﺮ:

ﻧﻤﺎﺋﻨﺪﻩ ﺩﻳﭙﻮﺭﭨﻰ ﺍﺭﮔﻨﺮ	
ﻧﻤﺎﺋﻨﺪﻩ: Meeras	ﻧﻤﺒﺮ: 7438
ﺗﺎﺭﻳﺦ: 06.12.19	ﺗﻮﻗﻴﺖ: 16:35
ﺭﻭﺟﻮﻋﺎﺗﻰ ﺳﺎﺋﻦ ﻣﻘﺎﻡ:	
ﺳﺎﺋﻦ ﻣﻘﺎﻣﻰ ﺍﻓﺴﺮ	

ﻧﻤﺎﺋﻨﺪﻩﮔﻰ ﺩﻳﭙﻮﺭﻧﺮ ﺳﻮﺑﻤﺘﻮﺑﻮﺱ ﺭﺳﺮﺭﮒ ﻩﻮﺩ

ﺗﺮﻭﺭﻳﺴﻢﻣﻰ ﺩﻩﻣﻰ ﻣﻨﺪﻳﺠﺪﻯ ﻩﻮﺩ

ﻩﻮﺩﻯ ﺳﻮﺋﻴﺴﻮﺳﻮ ﺣﺴﻦ ﺍﻟﻠﻪ ﻣﻮﻟﻮﺩ ﺻﺎﺭﻯ
ﻣﺠﻠﺲ ﺭﺋﻴﺴﻰ

2019 ﺩﻳﺴﻤﺒﺮ 6: ﻣﻮﻳﺪﻯ

ބިލު ހުށަހަޅާ ސަބަބު

ސަރުކާރުން މި ބިލު ހުށަހަޅުމުގެ ބޭނުމަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަތީ ތަޢުލީމު ތަރައްޤީކޮށް ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައި، މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތައް ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި، އެ މަރުކަޒުތައް ހިންގާނެ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުމާއި، މަތީ ތަޢުލީމުގެ ކަންކަން ވިޔަރުސްކުރުމާއި، މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތައް މޮނިޓަރކުރުން، އެ މަރުކަޒުތަކުން ދޭ ޚިދުމަތްތަކުގެ ފެންވަރު ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް ގާއިމުކުރުން، އެ އިދާރާގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ކަނޑައަޅުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަސައްކަތުގެ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީން ދިނުމުގެ ހަރުދަނާ ނިޒާމެއް ރާވައި ހިންގުމަށްބޭނުން އުސޫލުތައް ބާރުކުރުމާއި، އެ ނޫންވެސް ވަނީ ތަޢުލީމުގެ ދާއިރާ ތަރައްޤީކޮށް ކުރިއެރުވުމަށް އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅައި ބާރުކުރުމުގެ ވަކި ޤާނޫނެއް ތަޢާރަފްކުރުމެވެ.

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ބިލު ހުށަހަޅާ މެންބަރު: [illegible]

ތިލުވަހުގެ ދަށުގައި ހުންނެވުން

ފިހުރިހެދުން

ބައިވަރު ތަކެ
ތާރީޚުގެ ފެށުމުގައ

ބައިވަރު ފަހ
ފެށުން

ތަކުރާރުގެ ހާލ..... 1
ދަށްކޮށ..... 1
ފިހުރިހެދުންތ ދަސްކުރުމ..... 2

ފަހަރު ދެ
ދިވެ ތަކުލީފުގައ ތަމްރީނުކުރ ދަރުސުތ ހިންގުމ

ދިވެ ތަކުލީފުގައ ތަމްރީނ ކ ދަރުސުތ ހިންގުމ..... 5
ދިވެ ތަކުލީފުގައ ތަމްރީނ ކ ދަރުސުތ ހަލުއ ކުރުމ..... 6
ދިވެ ތަކުލީފުގައ ތަމްރީނ ކ ފުރިހަމަ ކ ދަރުސުތ..... 6
ދަތ ތަކުލީފުގައ ތަމްރީނ ކ ދަރުސުތ ހިންގ ގޮތ ބަދަލުކ ގެންނ..... 7
ކަންކަ ބަލ ދިވެ ތަކުލީފުގައ ތަމްރީނ ކ ދަރުސުތ ހިންގ ގޮތ..... 8
ފުރިހަމ ކ ދަރުސ ހިންގ ގޮތ..... 9
ކ ދަރުސ ހިންގ ގޮތ..... 9
ދަރުސ ހިންގ ގޮތ..... 10

ފަހަރު ތިނ
ދިވެ ދަތުރުގައ ފުރިހަމަ ތަމްރީނ ކ ދަރުސ ހިންގ ގޮތ

ތިންވަނ ބައ
ދެކޮޅަށ ކުރިއަށ ދާ ތަމްރީނ

ދެކޮޅަށ ކުރިއަށ ދާ ތަމްރީނ..... 11
ތަމްރީނ ދަށްކ ގޮތ..... 12
ތަމްރީނ ދަސްކ ގޮތ..... 12
ތަމްރީނ ކ ބަދަލ..... 14
ތަމްރީނ 14
ކ ދަސްކ ގޮތ..... 15
ކ ކ ދަރުސ..... 16

ތަކުރާރުކުރުމުގެ ދަށުން 16
ފައިދާ 17
ދަށްކުރުން 18
ފުރިހަމަ ކޮށްފައި ހުންނަ ގޮތް 18

ބައި ٢

ކުރިން ހަދާފައި ހުންނަ ގަވާއިދު

ބާވަތްތަކާ ގުޅޭ ކުރިން ހަދާފައި ހުންނަ ގަވާއިދު 18
ހުއްދަ 21
ހުއްދަ ދިނުމުގެ ގޮތް 21
ހުއްދަ ދިނުން 21
ތަކެއްޗަށް ކުރިން ގަދަކުރުން 21
ބާވަތްތަކުގެ ކުރިން ހަދާފައި 21

ބައި ٣

ދަށްކުރުމުގެ ތަކެއްޗާ ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް

ދަށްކުރުމުގެ ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 22
ދަށްކުރުމުގެ ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 23
ދަށްކުރުމުގެ ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 24
ދަށްކުރުމުގެ ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 24
ދަށްކުރުމުގެ ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 27
ދަށްކުރުމުގެ ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 28

ބައި ٤

ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް

ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 29
ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 29
ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 31
ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 32
ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 32
ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 33
ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 34
ތަކެއްޗާ ގުޅޭ ގޮތް 35

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ފައިސާ

ހަތަރުވަނަ ބާބުގެ ދަށުގައި ހިމެނෙන ދަށ 35
ފައިސާ ދެއްކުމުގެ ފަރާތ 35
ފައިސާ ހަވާލުކުރުން 35
ހަތަރުވަނަ ބާބުގެ ދަށުގައި ހިމެނෙන ދަށ 36
ހަވާލުކުރުމުގެ ތަފާތު ހަދާ 36
ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ ތަނުގައި ދައްކަންޖެހޭ 37
ފައިސާ ދައްކާ ގޮތް 37

ތިންވަނަ ބާބު

ދަށ ތަކުގެ ފަރާތްތަކުން ހިންގަންޖެހޭ ކަންތައް

ފަސްވަނަ ބާބު

ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރިން ހިންގަންޖެހޭ ކަންތައް

ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރިން ހިންގަންޖެހޭ ކަންތައް 37
ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރިން ހިންގަންޖެހޭ ކަންތަކުގެ ލިސްޓް 38

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ހަވާލުކުރުމަށް ފަހު ހިންގަންޖެހޭ ކަންތައް

ހަވާލުކުރުމަށް ފަހު ހިންގަންޖެހޭ ކަންތައް 39
ހަވާލުކުރުމަށް ފަހު ހިންގަންޖެހޭ ކަންތަކުގެ ގޮތުގެ ތަފާތު 39
ފަސްވަނަ ބާބުގެ ދަށުން 40
ކަންކަމުގެ ލިސްޓް 40
ދާދި ހިންގާ ކަންތައް 41
ފާސްކުރުން ހިންގުމުގެ ކުރިން 42
ފާސްކުރުމުގެ ގޮތް 42
ކަންކަން ހިންގުމުގެ ކުރިން ކަށަވަރުކުރަން 42
ފާސްކުރުން ހިންގުމުގެ 43
ފަސްވަނަ ބާބުގެ ދަށ 43
ފަސްވަނަ ބާބުގެ ހަމަޖެހުންތަކ 44
ފަސްވަނަ ބާބުގެ ބަދަލުތަ 45
ފަސްވަނަ ބާބުގެ ތަފާތ 47
ފަސްވަނަ ބާބުގެ ދަށ 48
ފަސްވަނަ ބާބުގެ ކަންކ 49

ތިއުރެއަސާއި ގުޅޭ ގޮތުން ފަރާތްތަކުގެ 49
ތިއުރެއަސާއި ގުޅޭގޮތުން ތިއުރެއަސް 50
ދާއިރާއިން ކެނޑުގެ ތިއުރެއަސާއެކު 51
ފިއުސްޓާ ދާއިރާގެ ފަރާތްތަކުން 51
ފިއުސްޓާ ދާއިރާގެ ވިލާގެ 53
ތަފާސްކުރުމުގެ ގޮތުގައި 54

ބާބު ٥

ދާއިރާ ތަންތަނުގެ ފަރާތްތަކުން ކުރަންޖެހޭ ޒިންމާތައް

ކެނޑުގެ ތަފާސްކުރުން 55
ތަފާސްކުރުމުގެ ތަފާސްކުރުން 56
ދާއިރާގެ ކެނޑުގެ ތަފާސްކުރުން 56
ތަކުރާރުކުރެވޭ ދަތުރުތަކުގައި ތަފާސްކުރުން 56

ބާބު ٦

ފަރާތްތަކުން

ބާބު ٧

ދާއިރާގެ ކަންތައް

ކަނޑުގައި ދާއިރާގެ ކަންތައް 57
ތަފާސްކުރުން ކުރާ 58
ތަފާސްކުރުމުގެ ކުރާ 58
ދާއިރާގައި ކުރާ 58
ކަނޑުގައި ދާއިރާ 59
ދާއިރާގެ ތަފާސްކުރުމުގެ 59
ދާއިރާ 59
ކަނޑުގައި 59
ފަރާތްތަކުން 60
ފަރާތްތަކުން 61

بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަދަނީ ތައުލީމުގެ ބިލު

އެއްވަނަ ބައި
އާންމު މާއްދާތައް

އެއްވަނަ ބާބު
ފެށުން

ތަޢާރުފާއި ނަން

1. (ހ) މި ޤާނޫނަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަދަނީ ތައުލީމުދޭ މަދުރަސާތައް ހިންގާނެ އުސޫލުތަކާއި، މަދަނީ ތައުލީމުގެ ފެންވަރު ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި އިދާރާއެއް ޤާއިމުކޮށް، އެ އިދާރާގެ ބާރުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ބަޔާންކުރުމާއި، މަސައްކަތުގެ ތައުލީމާއި ތަމްރީނު ދިނުމުގެ ނިޒާމު ތަންފީޒުކުރުމުގެ އުސޫލުތައް ބަޔާންކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަދަނީ ތައުލީމު ތަރައްޤީކޮށް ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައި މަދަނީ ތައުލީމާގުޅޭ އެހެނިހެން އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ "ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަދަނީ ތައުލީމުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. މި ޤާނޫނުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) މަދަނީ ތައުލީމުދޭ މަދުރަސާތައް ރަޖިސްޓްރީކުރުމާއި ހިންގުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުން؛

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަމިއްލަ ޔުނިވަރސިޓީ ރަޖިސްޓްރީކުރުމާގުޅޭ އެންމެހައި އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުން؛

(ص) ދަށު ތަކުރާރުގެ ފަހުން ކަނޑައެޅުނު ތަނަކަށް ތިލަގަނޑާ ދިގުކޮށް ފާހަގަ ކުރުން، ނުވަތަ ތިލަގަނޑާ ދިގުކުރުމުގެ ތެރެއިން ފާހަގަ ކުރުން؛

(ض) ދިގުކުރުމުގެ ކުރިން ކަނޑައެޅުނު ތަކުރާރުގެ ތެރެއިން ދިގުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ދަށު ތަކުރާރު ކަނޑައެޅުން؛

(ط) ދަށު ތަކުރާރުގެ ކުރިން ތަކުރާރު ކަނޑައެޅުނު ތަނަކަށް ދިގުކުރުމުގެ ކުރިން ތަކުރާރު ކަނޑައެޅުނު ތަނަކަށް ދިގުކުރުން، ނުވަތަ ކަނޑައެޅުނު ތަކުރާރު ދިގުކުރުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅުނު ތަކުރާރަށް ދިގުކުރުން؛

(ظ) ދަށު ތަކުރާރުގެ ކުރިން ކަނޑައެޅުނު ތަނަކަށް ދިގުކުރުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅުނު ތަނަކަށް ދިގުކުރުން، ނުވަތަ ކަނޑައެޅުނު ތަކުރާރު ދިގުކުރުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅުނު ތަކުރާރަށް ދިގުކުރުން؛

(ع) ދަށު ތަކުރާރުގެ ފާހަގަ ކުރުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅުނު ތަނަކަށް ތިލަގަނޑާ ދިގުކުރުން، ނުވަތަ ކަނޑައެޅުނު ތަކުރާރު ދިގުކުރުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅުނު ތަކުރާރަށް ދިގުކުރުން.

3. ދިނިސްގެ ދަށުގައި ކަނޑައެޅުނު ތަކުރާރު ބަދަލުކުރުން (ر) ދިނިސްގެ ދަށުގައި ކަނޑައެޅުނު ތަކުރާރު ބަދަލުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ގޮތް ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވޭ.

(1) ފާހަގަ ކުރާ ދަށު ތަކުރާރު ފާހަގަ ކުރުމުގެ ކުރިން ކަނޑައެޅުނު ތަނަކަށް، ފާހަގަ ކުރާ ދަށު ތަކުރާރު ފާހަގަ ކުރުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅުނު ތަނަކަށް ދިގުކުރުން؛

(2) ދިގުކުރުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅުނު ފަހު ފާހަގަ ކުރާ ދަށު ތަކުރާރު ދިގުކުރުމުގެ ކުރިން ކަނޑައެޅުނު ތަނަކަށް ދިގުކުރުން، ނުވަތަ ކަނޑައެޅުނު ތަނަކަށް ދިގުކުރުން؛

(3) ދިގުކުރުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅުނު ފަހު ފާހަގަ ކުރާ ދަށު ތަކުރާރު (ދިގުކުރުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅުނު ތަނަކަށް ދިގުކުރުން، ދިގުކުރުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅުނު ތަނަކަށް ދިގުކުރުން) ދިގުކުރުމުގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅުނު ތަނަކަށް ދިގުކުރުން؛

(4) ވަޒީފާތަކަށް އެ ވަގުތަކަށް ބޭނުންވާ މަސައްކަތްތެރިކަމުގެ ހުނަރުތައް ކަނޑައަޅައި، އެފަދަ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ސިލަބަސްތައް އެކުލަވާލުން؛

(5) ރާއްޖޭގެ މަތީ ތަޢުލީމު ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ނިޒާމަކީ، ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތުތައް ފުޅާ، އެންމެންނަށް ބައިވެރިވެވޭ ނިޒާމެއްކަން ކަށަވަރުކުރުން؛

(6) ރާއްޖޭގެ މަތީ ތަޢުލީމު ދިނުމުގެ ދާއިރާ ތަރައްޤީކޮށް، ކާމިޔާބުކަމާއެކު ތަޢުލީމު ނިންމާ ދަރިވަރުން އިތުރުކުރުމަށް، ތަޢުލީމު ފޯރުކޮށްދޭ މަރުކަޒުތަކާ ގުޅިގެން މަސައްކަތްކުރުން؛

(7) ރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީއަށް ބޭނުންތެރި މަތީ ތަޢުލީމުގެ ދާއިރާތައް ކަނޑައަޅައި، އެ ދާއިރާތަކުން ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތުތައް ހުޅުވައިދިނުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛

(8) އެހީދޭ ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުގެ އެހީގައި މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީން ލިބިގަތުމުގެ ފުރުޞަތުތައް ހޯދައިދިނުމުގެ އުސޫލުތައް ކަނޑައަޅައި، އެފަދަ ފުރުޞަތުތައް ހޯދުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛

(9) ބޭރުގެ އެހީގެ ދަށުން މީހުން ތަމްރީނުކުރުމަށް ސަރުކާރުން ހިންގާ މަޝްރޫޢުތަކުގެ ދަށުން، މީހުން ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފޮނުވައިގެން ކޯސްތަކުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ކަންތައްތައް ހިންގުމާއި، އެ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުން؛

(10) އެހީދޭ ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުން މަތީ ތަޢުލީމު ހާސިލުކުރުމަށް ރާއްޖެއަށް ލިބޭ ކޯސްތަކުގައި މީހުން ބައިވެރިކުރުމުގެ އުސޫލުތައް އެކުލަވާލައި، އެ ކަންކަން ތަރުތީބުކުރުން؛

(11) ދަމާ ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހެޅުމަށް ފާސްކުރުމުގެ ކުރިން ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހެޅުމަށް ކުރިއަރުވާ ކަންތައްތަކާ، ކަނޑައެޅިގެންވާ ގޮތް ކަނޑައެޅުން؛

(12) ދަމާ ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހެޅުމަށް ފާސްކުރުމުގެ ކުރިން ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހެޅުމަށް ކުރިއަރުވާ ކަންތައްތަކާ، ގައުމީ ދަރުސްވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހެޅުމަށް ކުރިއަރުވާ ކަންތައްތަކާ، ދަމާ ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހެޅުމަށް ކުރިއަރުވާ ކަންތައްތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ބަލަހައްޓަން ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހެޅުމަށް ކުރިއަރުވާ ކަންތައްތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން؛

(13) ދަމާ ތަކުރީދާ ފެންވަރުދާ ކަމަށްވާ ދަރަޖަ ކަނޑައެޅުމާ، ދަށްކޮށް ހުންނަންވާ ފެންވަރު ކަނޑައެޅުމާ ދަރަޖަ ކަނޑައެޅުމަށް ބަލާ ގޮތް ކަނޑައެޅުމާ، ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހެޅުމަށް ދަށްކުރާ ގޮތް ކަނޑައެޅުމާ، ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހެޅުމަށް ދަށްކުރާ ގޮތް ކަނޑައެޅުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން؛

(14) ފާސްކުރާ ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހެޅުމަށް ހުށަހަޅާ ގޮތް ކަނޑައެޅުން؛

(15) ދަށްކޮށްފައިވާ ފާހަގަ ކުރުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ކަނޑައެޅުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ކަނޑައެޅުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން؛

(16) ދަށްކޮށް ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހަޅާ ގޮތް ކަނޑައެޅުމާ، ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހަޅާ ގޮތް ކަނޑައެޅުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ކަނޑައެޅުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން؛

(17) ދަމާ ތަކުރީދާ ތަރުޖަމާ ހުށަހެޅުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން

ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ ދާއިރާތަކަށް މަޝްވަރާއާއި ލަފާދިނުން؛

(18) މިނިސްޓްރީގެ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅުންހުރި، ރާއްޖޭއާއި، ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ފަރާތްތަކާ ގުޅައިގެން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރުން؛

(19) މިނިސްޓްރީގެ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅިގެން ޤާނޫނީގޮތުން އަދާކުރަންޖެހޭ އެހެނިހެން ޒިންމާތައް އަދާކުރުން.

ދެވަނަ ބާބު

މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުދޭ މަރުކަޒުތައް ހިންގުން

މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީން ދޭ މަރުކަޒުތައް ހިންގުން

4. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުދޭ މަރުކަޒުތައް ހިންގަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ފަހުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތަކުގެ ތެރޭގައި އަމިއްލަ ޔުނިވަރސިޓީތަކާއި، ކޮލެޖުތަކާއި، އިންސްޓިޓިއުޓްތަކާއި، އެފަދަ ތަންތަނުގެ ކެމްޕަސްތަކާއި އައުޓްރީޗް ސެންޓަރުތަކާއި، މަސައްކަތުގެ ތަމްރީނުދޭ މަރުކަޒުތައް ހިމެނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް، ކެމްޕަސްތަކާއި، އައުޓްރީޗް ސެންޓަރުތައް ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގައި، އެތަންތަނަކީ ކިޔަވާ ދަރިވަރުންނަށް އެކަށީގެންވާ ފެންވަރަކަށް ކިޔަވައިދެވޭނެ މާއްދީ އަދި އިންސާނީ ވަސީލަތްތައް ހުރި ތަނެއްކަން މިނިސްޓްރީން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއި، މިނިސްޓްރީގައި ރަޖިސްޓްރީނުކޮށް ހުރި ކެމްޕަސްތަކާއި، އައުޓްރީޗް ސެންޓަރުތައް 6 (ހައެއް) މަސް

ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހު، ރަޖިސްޓްރީނުކޮށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ތަނެއް ހިންގުމަކީ މަނާކަމެކެވެ. އަދި އެފަދަ މަރުކަޒުތަކުން ކިޔަވައިދޭ ޕްރޮގްރާމްތައް ވަގުތުން ހުއްޓުވަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުދޭ މަރުކަޒުތައް ރަޖިސްޓްރީކުރުން ހިންގުމާބެހޭ ގަވާއިދެއް މިނިސްޓްރީން އެކުލަވާލައި ޢާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނު ދޭ މަރުކަޒުތަކުގެ ޑިގްރީތައް

5. (ހ) މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުދޭ މަރުކަޒުތަކުގެ ޑިގްރީތައް ތިރީގައިވާ ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(1) ޔުނިވަރސިޓީ؛

(2) ކޮލެޖް؛

(3) އިންސްޓިޓިއުޓް.

(ށ) ޔުނިވަރސިޓީއާއި، ކޮލެޖްއާއި، އިންސްޓިޓިއުޓްތަކުން ހިންގާ ޑިސްޓަންސް އެޑިއުކޭޝަން، އޮޕަން ލަރނިންގ، ނުވަތަ އީ-ލަރނިންގ ފަދަ، ކިޔަވައިދޭ މަރުކަޒަކުން ހާޞިލުކުރާ ޑިގްރީ ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމާބެހޭ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނު ދޭ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުން

6. މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުދޭ މަރުކަޒުތަކުން ތަޢުލީމީ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގަންވާނީ މޯލްޑިވްސް ކުއަލިފިކޭޝަންސް ފްރޭމްވާރކްގައި ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ހ) މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުދޭ މަދުރަސާތަކުން ތަޢުލީމީ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމުގައި އިސްކަންދޭންވާނީ، އަދި މަދުރަސާއެއްގެ މައި މަދުރަސާގައި ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމަށާއި، މިނިސްޓްރީގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ކޯޕަރޭޝަނެއް ދަރިވަރުން ހާޒިރުވުމުން ފުލްޓައިމްކޮށް ނުވަތަ ޕާޓްޓައިމްކޮށް ތަޢުލީމު އުނގެނޭ ގޮތަށެވެ. އަދި ނޫންގޮތަކަށް ކިޔަވައިދެވޭނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުރި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކަމަށް ހާއްސަ ހުއްދައެއް ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) ގްލޯބަލް ކެމްޕަސްސިސްޓަމް އޮފްޝޯރ ހުއްދަދީފައިވާ ތަޢުލީމީ ޕްރޮގްރާމްތައް ފުލްޓައިމްކޮށް ނުވަތަ ޕާޓްޓައިމްކޮށް ހިންގުމުގެ އެންމެހައި އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

7. ރާއްޖެން ބޭރުގެ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަދުރަސާތައް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގުން

(ހ) ރާއްޖެން ބޭރުގެ ކޮލެޖްތަކާއި އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކާއި ނުވަތަ ކޮލެޖްތަކުގެ ކޯޕަރޭޝަނުން ރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިނުވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގައި ސިފަ ފަދަ ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ކަންކަމުގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތް ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ށ) ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ކޮލެޖްތަކާއި އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކާއި ނުވަތަ ކޮލެޖްތަކުގެ ކޯޕަރޭޝަނުން ރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިނުވާނަމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަދުރަސާތައް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގައި، އަދި މަދުރަސާތަކުން ދިވެހި ދަރިވަރުން ރަޖިސްޓްރޭޝަނުގެ ކޯސްތަކުގައި ނުވާފަދަ ހިޔާލެއްގެ ބަދަލުނުވާނެއެވެ.

(ނ) ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ކޮލެޖްތަކާއި އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކާއި ނުވަތަ ކޮލެޖްތަކުގެ ކޯޕަރޭޝަނުން ރަޖިސްޓަރީ ކުރުމަށް ފަހު ހިންގަންވާނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިހާރު ވެސް ކޮލެޖްތަކާއި، އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކުން ހިންގުމަށް ހުށަހަޅާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތް ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

8. ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކުން އިންސްޓިޓިއުޓް ހިންގުން

(ހ) ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކުން މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒެއް ހިންގަންވާނީ، މިނިސްޓްރީގައި އެފަދަ މަރުކަޒެއް ރަޖިސްޓްރީކޮށް ހިންގުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ށ) ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކުން މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒެއް ހިންގުމުގައި ސަރުކާރުގެ ފިސްކަލް ޕޮލިސީއާ އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގެމަތިން ބަޖެޓުކުރުމަށްޓަކައި، ރާއްޖޭގައި ހިންގަމުން ގެންދާ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ އެހެން މަރުކަޒުތަކުގެ ތަޢުލީމީ ޕްރޮގްރާމްތަކަށް ދަރިވަރުން ހޯދުމަށް ދަތިނުވާ ގޮތެއްގެމަތިންނެވެ.

(ނ) ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކުން ހިންގާ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތަކުގައި ޢާންމުކޮށް ހިންގާނީ، އެ މުއައްސަސާއަކުން ޚާއްޞަ ދާއިރާއަކުން، މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއަށް އަހުލުވެރިކުރުމަށްޓަކައި، އެ މުއައްސަސާއެއްގެ މުވައްޒަފުންނަށް އަމަލީ ތަމްރީނުދިނުމުގެ އޮން ދަ ޖޮބް ޓްރެއިނިންގެ ގޮތުގައި ހިންގާ ޕާޓް ސަޓިފިކެޓް ލެވެލްގެ ނުހިމެނޭ ކޯސްތަކާއި ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތަކެވެ.

(ރ) ޕާޓް ސަޓިފިކެޓް ލެވެލްގައި ހިމެނޭ ކޯސްތައް ހިންގުމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރާނީ، އެ މުއައްސަސާ ނުވަތަ އިދާރާގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ތަޢުލީމުދިނުން ހިމެނޭ، ދައުލަތުގެ ނުވަތަ އަމިއްލަ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތަކުން ހިންގަން ދަތިވާފަދަ ވަކި ޚާއްޞަ ކޯސްތަކުން ތަޢުލީމު ބޭނުންވާ މުއައްސަސާތަކަށް ނުވަތަ އިދާރާތަކަށެވެ.

(ބ) ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކުން ހިންގާ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތައް ރަޖިސްޓްރީކޮށް ހިންގުމާގުޅޭ ކަންކަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ފެންވަރު ކަށަވަރުކުރުމާގުޅޭ ކަންކަން

9. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ތަޢުލީމީ ފޯރުކޮށްދޭ މަރުކަޒުތަކުން ދޭ ތަޢުލީމުގެ ފެންވަރު ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި ކަންކަން އެ މަރުކަޒުތަކުން ކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) ތަޢުލީމީ މަރުކަޒަކީ މާލީ ގޮތުން ޤާބިލު އަދި މާލީ ގޮތުން ދިރިވެއުޅޭ ޤާބިލުކަން ދެމެހެއްޓުން؛

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުތު އެ މަރުކަޒަކުންގައި ފުރިހަމަވާކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ނިމުމުގެ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މަރުކަޒަކުގެ އޮޑިޓްކޮށްފައިވާ މާލީ ހިސާބުތައް މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަން؛ އަދި މާލީ ހިސާބުތައް ހުށަހެޅުމުގައި އަމަލުކުރަންވީ ގޮތް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މިނިސްޓްރީންނާއި އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ ތަޢުލީމު ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ފެންވަރަށް ތަޢުލީމު ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކަށް ތަބާވުން؛

(ރ) މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރަމުން ގެންދާކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ މުރާޖަޢާތަށް ފޯރުކޮށްދިނުން.

ޚާއްޞަ ދަރިވަރުންނާގުޅޭ އުސޫލުތައް

10. (ހ) ހުރި ތަޢުލީމީ ފޯރުކޮށްދޭ މަރުކަޒުތަކުގައި ޚާއްޞަ ދަރިވަރުންނާ ގުޅޭގޮތުން އަންނަނިވި އުސޫލުތަކަށް އެ މަރުކަޒުތަކުން ތަބާވާންވާނެއެވެ.

(1) ހުރި ތަޢުލީމީ ފޯރުކޮށްދޭ މަރުކަޒުގައި ޚާއްޞަ ދަރިވަރުންގެ ފުދުގައި އެ ދަރިވަރުންނަށް އެކުލެވިފަ ދަސްކުރުމާއި ޚާއްޞަ ދިނުމުގައި އެއްވެސް ތަފާތު ކުރުމެއްނެތި ގަބޫލު

އުސޫލުކަން ކަންކަން ކުރުން؛

(2) މަތީ ތަޢުލީމު ފޯރުކޮށްދޭ މަރުކަޒެއްގައި ކިޔަވާ ދަރިވަރުންނަށް އެއްވެސް މާލީ މަންފާއެއް ލިބޭނެ ގޮތަށް އެތަނެއްގައި ހަމަޖެހިފައިވާނަމަ، އެ މަންފާއެއް ލިބޭނަމަ އެއީ ހުޅުވާލާން ގޮތަށް، އެކަމާ ގުޅޭ ޝަރުޠުތަކާއި، އުސޫލުތައް އެކުލަވާލައި، ދަރިވަރުންނަށް ފެންނާނެހެން އާންމުކުރުން؛ އަދި މިފަދަ މަންފާއެއް ލިބޭނަމަ ޝަރުޠު ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން އެއްވެސް ގޮތަކަށް ތަފާތުކުރުމެއް ނުވާނެއެވެ.

(3) މަތީ ތަޢުލީމު ފޯރުކޮށްދޭ މަރުކަޒެއްގައި ކިޔަވާ ދަރިވަރުންގެ އަތުން، ކިޔަވާ ޕްރޮގްރާމްއެއްގެ ފީ ގޮތުގައި ނެގުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ މިންވަރާއި، އެ ކުދިންނަށް ފޯރުކޮށްދޭ އިތުރު ޚިދުމަތްތަކަށް ނެގުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ ފީގެ އިތުރުން، އެ ފީ ދައްކަމާގުޅޭ އުސޫލުތައް އެ މަރުކަޒެއްގައި އެކުލަވާލައި، ދަރިވަރުންނަށް ފެންނާނެހެން އާންމުކުރުން.

ސަރުކާރާ ހުށަހެޅުމުގެ ނިޒާމް **11.** (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަތީ ތަޢުލީމު ފޯރުކޮށްދޭ ކޮންމެ މަރުކަޒެއްގައިވެސް، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތުން ސަރުކާރާ ހުށަހެޅުމުގެ އިންތިޒާމް ހަމަޖެއްސައި ކަމާގުޅޭ އުސޫލުތައް އެކުލަވާލައި ހުންނަންވާނެއެވެ. އަދި އެ އުސޫލުތައް ދަރިވަރުންނަށް ފެންނާނެހެން އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ދަރިވަރުންނަށް އެޑްމިޝަން ދިނުމާއި، އެންރޯލްކުރުމާގުޅޭ ކަންކަން؛

(2) ދަރިވަރުން ކިޔަވައި ދިނުމާއި، ފޯރުކޮށްދޭ އެހެނިހެން ޚިދުމަތްތަކާގުޅޭ ކަންކަން؛

(3) ދެ ފާނަކުގެ ތެރެއިން ހަމަ ގޮތަށްވާ ބައެއް ބަދަލުތަކެއް ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް.

(ހ) ދެ ފާނަކުގެ (ނ) ވަނަ ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ފާނު ތަކުގެ ތެރެއިން ބަދަލުތަކެއް ހިންގުމުގެ ކުރިން ފާނުތަކުގެ ދަށުގައި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ބައެއް ބަދަލުތަކެއް ކުރަންވާނެ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ގޮތް.

ހަތަރު ވަނަ ބައި
ދަނޑު ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން

ތިންވަނަ ބައި
ފާނުތަކުގެ ކުލަ ބަދަލުކުރުމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން

ފާނުތަކުގެ ކުލަ ބަދަލުކުރުން 12.

(ނ) ދެ ފާނަކުގެ ތެރެއިން ކުރިން ހިންގާ ފާނުތަކުގެ ތެރެއިން، ދަށު ބަދަލުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ބަދަލުކުރަންވާ ފާނުތަކުގެ ތެރެއިން ބަދަލުކުރަންވާ ފާނުތަކުގެ ދަށުގައި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ބަދަލުތަކެއް ހިންގުމުގެ ކުރިން ދަށު ބަދަލުކުރުމުގެ ކުރިން ފާނުތަކުގެ ދަށުގައި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ބަދަލުތަކެއް ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ދަށު ބަދަލުކުރުމުގެ ކުރިން ފާނުތަކުގެ ދަށުގައި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ބަދަލުތަކެއް ހިންގަންވާނެ ގޮތް.

(ސ) ދަށު ބަދަލުކުރުމުގެ ކުރިން ފާނުތަކުގެ ދަށުގައި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ބަދަލުތަކެއް ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ދަށު ބަދަލުކުރުމުގެ ކުރިން ފާނުތަކުގެ ދަށުގައި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ބަދަލުތަކެއް ހިންގުމުގެ ކުރިން ދަށު ބަދަލުކުރުމުގެ ކުރިން ފާނުތަކުގެ ދަށުގައި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ބަދަލުތަކެއް ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ދަށު ބަދަލުކުރުމުގެ ކުރިން ފާނުތަކުގެ ދަށުގައި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ބަދަލުތަކެއް ހިންގަންވާނެ ގޮތް.

(ރ) ދެ ފާނަކުގެ ތެރެއިން ކުރިން ހިންގާ ފާނުތަކުގެ ތެރެއިން، ދަށު ބަދަލުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ބަދަލުކުރަންވާ ފާނުތަކުގެ ދަށުގައި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ބަދަލުތަކެއް ހިންގުމުގެ ކުރިން ދަށު ބަދަލުކުރުމުގެ ކުރިން ފާނުތަކުގެ ދަށުގައި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ބަދަލުތަކެއް ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ދަށު ބަދަލުކުރުމުގެ ކުރިން ފާނުތަކުގެ ދަށުގައި ދަނޑުވެރިކަމާ ގުޅުންހުރި ބަދަލުތަކެއް ހިންގަންވާނެ ގޮތް.

ބަދަލުން އެ އެގްރީމެންޓަށް އުނިއިތުރުގެނައި ރަސްމީކޮށްގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައިވާ ފައިސާއާއި، ޤާނޫނީ ގޮތުންނާއި އެއްބަސްވުންތަކުގެ ދަށުން އެ އެގްރީމެންޓް ލިބިދޭ ހައްޤުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތާއި އަދި ޤާނޫނީ ގޮތުންނާއި އެއްބަސްވުންތަކުގެ ދަށުން އެ އެގްރީމެންޓުން އަދާކުރަންޖެހޭ އަންގަރައި އިލްތިޒާމު، މި މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން އުފުލާ އެގްރީމެންޓް ބަދަލުވެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް ބަދަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މި ޤާނޫނަށް ބަދަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގަމުން އައި ކޮންޓްރެކްޓްތަކާއި އެގްރީމެންޓްގައި ހުރިހާ މުދަލާއި ފައިސާއާއި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފުލާ އެގްރީމެންޓުގެ މުދަލާއި ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބަދަލުވެގެންދާނެއެވެ.

އެގްރީމެންޓުގެ މުއްދަތު	13.	އެގްރީމެންޓުގެ މުއްދަތަކީ ތާރީޚުގައި، ހާޒިރުގައި ފެށިގެންދާ އަހަރު ދުވަހުގެ ފަހުން، ބައިނަލްއަޤްވާމީ ކުންފުނިތަކާ އެއްގޮތަށް ގުޅުމުން މުޅިކަން، ހިފެހެއްޓުން މުސާރަތައް ދެމެހެއްޓުން ހިމެނެއެވެ.
އެގްރީމެންޓުގެ މުސާރަތަކާއި	14.	އެގްރީމެންޓުގެ މައިގަނޑު މުސާރަތަކާއި ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) ޤައުމީ ސަރަހައްދުތަކުގެ ޙިމާޔަތް އެކުލަވާލުމާއި، މުވާޞަލާތީ އިންތިޒާމުތަކާއި، އެ ޙިމާޔަތް ބަލަހައްޓުމުގެ ކަންތައްތައް؛

(ށ) ހާއްސަގައި އެކި ފަރާތްތަކުން ހިންގާ މަލް ބަޔާބާއި ބޭރުން ދިޔުމުގެ ފުރުސަތުތަކުގެ ތެރެއިން ޤައުމީ ސަރަހައްދުތަކުގެ ޙިމާޔަތުގެ ފެންވަރުބަލަން ފޮނި ގޮތަށް ފަރާތަކާ ފުރުސަތުތަކާއި ފަރާތްތަކުގެ ފުރުސަތުފައިވަނީ އެގްރީމެންޓް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށް، އެ ފުރުސަތުތައް ބެލުމަށް ފާސްކޮށް، އެ ފުރުސަތުތަކުގެ ހިންގުމުގެ ހުއްދަދިނުން ނުވަތަ އެކަށީގެން ކުރުން؛

(ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެކި ފަރާތްތަކުން ހިންގާ މަލް ބަޔާބާއި ބޭރުން ފުރުސަތުތަކުގެ އެފުރުސަތު، އެކަށީގެންވާގޮތް އަދި އިޖްތިމާޢީ ބައި

ސިޔާސަތުތައް އެކުލަވާލައި ތަންފީޛުކުރުން؛

(ށ) މަތީ ތަޢުލީމު ދޭ މުއައްސަސާތަކުގެ އެކަޑެމިކް އޮޑިޓްކުރުން. އަދި ބޭނުން ޖެހިއްޖެ ނަމަ، އިންޓަރނޭޝަނަލް އެކްރެޑިޓޭޝަނާއި ނުވަތަ އެކްރެޑިޓޭޝަނާއި މަތީ ތަޢުލީމުގެ ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ އެކަޑެމިކް އޮޑިޓްކުރުން؛

(ނ) ރާއްޖޭއާއި ރާއްޖޭން ބޭރުން ތަޢުލީމު ހާސިލުކޮށްގެން، ފެންވަރު ބެލުމަށް އެދިއެދި ފޮނުވާތަކާއި އެކްރެޑިޓޭޝަން ހުށަހަޅާ ސަނަދުތަކުގެ ފެންވަރު ކަނޑައެޅުމާއި މި ކަމާ ގުޅޭގޮތުން ކުރަންޖެހޭ އެންމެހާ ކަންކަން ރާވައި ހިންގުން؛

(ރ) ޕްރޮފެޝަނަލް ދާއިރާތަކުގެ ސަނަދުތަކުގެ ފެންވަރު ބެލުމުގައި ރާއްޖޭގެ އެކި ސެކްޓަރތަކުގެ ޕްރޮފެޝަނަލް މުއައްސަސާތަކާއެކު ވިލަރެސްކުރުން؛

(ބ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަނަދުތަކުގެ ދަފުތަރު (މޯލްޑިވްސް ރަޖިސްޓަރ އޮފް ކޮލިފިކޭޝަންސް) އެކުލަވާލައި ބެލެހެއްޓުން؛

(ޅ) ރާއްޖޭއާއި ރާއްޖޭން ބޭރުގެ ހަރުދަނާ އެކްރެޑިޓޭޝަންގެ ކޮލިޓީ އެޝުއަރަންސް އިދާރާތަކާ އެކު މި ދާއިރާގައި ވިލަރެސްކުރުން؛

(ކ) މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުދޭ މުއައްސަސާތަކުން މުވައްޒަފުންގެ ހިތްމަތާއި ހުނަރު އިތުރުކުރުމަށް ކުރަން ރާވާ ކަންކަމުގައި އެ ފަރާތްތަކަށް ހަރުދަނާ އެޑިއުކޭޝަން ކޯޗިން އެސިސްޓަންސްގެ ތަމްރީނާއި ލަފާއި މަޝްވަރާދިނުން؛

(އ) މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީން ހޯދުމަށް ދިވެހިން ދާން ބޭނުންވާ، ރާއްޖެން ބޭރުގެ މަރުކަޒުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ޕްރޮގްރާމް އެކްރެޑިޓްވެފައި ކޮލިފިކޭޝަން

ރާއްޖެތެރެއާއި ބޭރު މަޢުލޫމާތު އެ ކަމަކަށް އަދި ފަރާތްތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(ވ) މޯލްޑިވްސް ކޮމިޔުނިކޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭ ކަންކަމުން އާންމުން ހޭލުންތެރިކުރުވުން.

އޮތޯރިޓީގެ ބާރުތައް

15. އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި ބާރުތައް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ހ) އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތްތަކަށް ބޭނުންވާ ކޮމިޓީތައް އެކުލަވާލުމާއި އުވާލުން؛

(ށ) އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތްތަކަށް ބޭނުންވާ ކޮމިޓީތަކުގެ މެންބަރުންނާއި ހިންގާ ގަވާއިދު އެކުލަވާލުން؛

(ނ) އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ދިރާސާތައް ކުރުން؛

(ރ) ސަނަދުތަކުގެ ފެންވަރު ބެލުމާއި، އެކަޑެމިކް އޭޖެންސީތަކާއި، ސްޕެޝަލިސްޓް އަސޯސިއޭޝަންތަކާއި، އިވެލުއޭޝަން ބޮޑީތަކާއި އޮތޯރިޓީން ދީ އެހެނިހެން ޚިދުމަތްތަކަށް ފީ ނެގުން. މިގޮތުން އޮތޯރިޓީގެ ޚިދުމަތްތަކަށް ނަގާ ފީ އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑު

16. (ހ) އޮތޯރިޓީގެ މަސައްކަތްތައް ކުރުމުގައި މަސްއޫލުވާނީ، އޮތޯރިޓީގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑެއް އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) ބޯޑު އެކުލަވާލެވިގެންވާނީ 5 (ފަހެއް) މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ.

(ނ) ބޯޑަށް މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރާނީ ވަޒީރާ މަޝްވަރާކޮށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

(ރ) ބޯޑުގެ ވެންޑަރުންނަށް ލިބިދޭ އުޖޫރަ ކަނޑައަޅާނީ މިނިސްޓަރ އޮފް
ފިނޭންސްގެ ލަފާގެމަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް)
ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޑިރެކްޓަރުންގެ
ބޯޑު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑު
އައްޔަންކުރުމުން ފެށިގެން ވެންޑަރުންގެ ލިސްޓެއް، މިގޮތުން
އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިނިސްޓަރު
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބޯޑުގެ ވެންޑަރުންގެ ގޮތުގައި އައްޔަންކުރާ ކޮންމެ
ވެންޑަރަކު އައްޔަންކުރެވޭނީ 5 (ފަހެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ދައުރަކަށެވެ.

(އ) ބޯޑު ހިންގުމާއި، ބޯޑުގެ ޖަލްސާތަކާއި ބައްދަލުވުމާއި، ނިންމުންތަކާ ގުޅޭ
އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ބޯޑުގެ ވެންޑަރުންގެ ޝަރުޠުތައް

17. އެކްޗުއަރީގެ ބޯޑުގެ ވެންޑަރުންގެ އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(ހ) އެކްޗުއަރީން ސައިންސްގެ މާސްޓަރސް ޑިގްރީއެއް
ހާސިލްކޮށްފައިވުމާއި، ފެލޯޝިޕް ޑިގްރީއެއް
ހާސިލްކުރުމަށްފަހު، މާލީ ޚިދުމަތުގެ ދާއިރާގައި މަދުވެގެން
10 (ދިހައެއް) އަހަރުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވުން؛

(ށ) އެހެން އެއްވެސް ވަޒީފާއެއް އަދާކުރާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން؛

(ނ) ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ އަމިއްލަ އެއްވެސް މާލީ ...

ދަތުރުކުރާ ދަނޑުގައި ހުންނަ ކަނޑުގެ ކަނާއަށް
ދާނެ ގޮތް ދެނެގަތުމަށް ދަތުރުކުރާ ދަނޑުގެ
ކަނާ ދިމާ ދަތުރު ކުރުން؛

(ބ) ތިމަންގެ ދަތުރުގައި ކުރިމަގު ދައްކައިދޭ
ފަރާތަށް ދެކޭ ދިމާ ދިގު ދަތުރު ކުރުން؛

(ރ) ތިމަންގެ ދަތުރުގައި ކުރިމަގު ދައްކައިދޭ
ފަރާތަށް ދެކޭ ދިމާ ދިގު ދަތުރު ކުރުން.

18. ގޮތް ބަދަލުކުރުން

(ހ) ގެންދާ ގޮތް ބަދަލުކުރަންވާނީ ދެކޭ ގޮތަށް،
ދާންދެން ހުންނަ ގޮތަށް ދާ ދަނޑުގައި
ތަކެތި ލައްވައި ދާ ގޮތަށް ނުވަތަ
ދާ ދަނޑުގެ ގޯތި ބަދަލުކުރާ ގޮތަށް
ވެގެންނެވެ.

(ށ) ގޮތް ބަދަލުކުރުމުގެ ކުރިން ދަތުރުގައި
ދަތުރުގެ ގަނޑު ބަދަލުކުރާ ގޮތް
ދެނެގަތުމަށް ދަތުރުގައި ހުންނަ
ކަނާ ދިމާ ދަތުރު ކުރުން ގޮތް
ބަދަލުކުރާ ގޮތަށް ވެގެންނެވެ.

(ނ) ގޮތް ބަދަލުކުރާ ގޮތަށް ދާ ދަނޑުގައި
ތަކެތި ލައްވާ ގޮތަށް ދާ ދަނޑުގެ
ގޯތި ބަދަލުކުރާ ގޮތަށް ދަތުރުގައި
ދަތުރުގެ ގަނޑު ބަދަލުކުރާ ގޮތަށް
ދަތުރު ކުރުން ގޮތް ބަދަލުކުރާ ގޮތަށް
ވެގެންނެވެ.

19. ދަތުރުގައި ތިބޭ ގޮތް ބަދަލުކުރުން

(ހ) ދަތުރުގައި ދަތުރުކުރާ ފަރާތަށް ދެކޭ ގޮތަށް
ދަތުރުގެ ގަނޑު ބަދަލުކުރާ ގޮތަށް
ދަތުރު ކުރުން ގޮތް ބަދަލުކުރާ ގޮތަށް
ދަތުރުގައި ދަތުރުގެ ގަނޑު ބަދަލުކުރާ
ގޮތަށް ދަތުރު ކުރުން ގޮތް ބަދަލުކުރާ
ގޮތަށް ވެގެންނެވެ. ތަކެތި ލައްވާ ގޮތަށް
ދާ ދަނޑުގެ ގޯތި ބަދަލުކުރާ ގޮތަށް
ދާ ދަނޑުގެ ގަނޑު ބަދަލުކުރާ ގޮތަށް
ދަތުރު ކުރުން ގޮތް ބަދަލުކުރާ ގޮތަށް
ވެގެންނެވެ.

(ށ) ދަތުރުގައި ތިބޭ ގޮތް ބަދަލުކުރުމުގެ ކުރިން
ދަތުރުގެ ގަނޑު ބަދަލުކުރާ ގޮތް
ދެނެގަތުމަށް ދަތުރުގައި ހުންނަ
ކަނާ ދިމާ ދަތުރު ކުރުން ގޮތް
ބަދަލުކުރާ ގޮތަށް ވެގެންނެވެ.

ﻳﻪﻧﻪﺷﻪﺟﻪﺑ ﺟﻪﺷﻪﺭﻪﻛﻪﺩﻪ ﺩﻪﮊﻪﺩ ﻫﻪﻣ ﺫﻪﺷﻪﻭﻪﺭﻪﺩﻪ ﺳﻪﺩﻪﻭﻪﺳﻪﺩﻪ
ﺩﻪﮊﻪﺩﻪﺗﻪﺩﻪ.

(ﺱ) ﻫﻪﺿﻪﻣﻪﺭﻪﺟﻪﮊﻪ ﻛﻪﻭﻪﺫ ﻫﻪﺩﻪﺟﻪﺗﻪﺟﻪﻭﻪ ﺗﻪﺩﻪﺗﻪ ﻫﻪﻫﻪﺭﻪﺷﻪﺗﻪﺭﻪﺫﻪ ﺝﻪﺭﻪﺑ
ﻳﻪﻧﻪﺷﻪﺟﻪﺭﻪﺷﻪﺩﻪ ﺷﻪﻏﻪﺩﻪ ﺩﻪﺷﻪﺟﻪﺭﻪﺷﻪﺩﻪﻫﻪ ﺭﻪﺭﻪﺷ ﺫﻪﺟﻪﺩﻪﺗﻪﺩﻪﺗ ﺩﻪ ﮊﻪﺷﻪﺭﻪﺩﻪ
17 ﻭﻪﺳ ﺩﻪﻫﻪﮒﻪﺩﻪ ﻫﻪﮒﻪﺷﻪﺗﻪﮒ ﺷﻪﻗﻪﺭﻪﺟﻪﻫﻪﻫ ﮊﻪﺭﻪﺩﻪﮒ ﻭﻪﮒﻪﻫﻪﻫ
ﺗﻪﺩﻪﺩﻪﻫﻪﮒﻪﺷﻪﺩﻪ.

(ﺭ) ﻫﻪﺿﻪﻣﻪﺭﻪﺟﻪﮊﻪ ﺫﻪﮊﻪﺳﻪﻫﻪﻫ ﻫﻪﻫﻪﺭﻪ، ﺫﻪﮊﻪﺳﻪﻫﻪﺗﻪﺩﻪ ﻫﻪﮒﻪﺭﻪ ﺗﻪﺷﻪﺗﻪﺷ
ﻫﻪﮊﻪﺭﻪﻫﻪﺭﻪ، ﻫﻪﺿﻪﻣﻪﺭﻪﺟﻪﮊﻪ ﻫﻪﻫﻪﺗﻪﻫﻪﺷﻪﻫﻪﻫ ﺭﻪﺫﻪﺭﻪ، ﻫﻪﻫﻪﺭﻪﺷﻪﺗﻪﺭ،
ﺭﻪﺳﻪﻫﻪﻫﻪﻫ ﻫﻪﮊﻪﺭﻪﻫﻪﺭﻪ، ﺭﻪﺳﻪﻫﻪﻫﻪﻫ ﻫﻪﺫﻪﻫﻪﺗﻪﺭﻪﺩﻪﺗ ﻫﻪﻫﻪﺷﻪﺭﻪﺩﻪﮒ ﺭﻪﺭﻪﮒ
ﺗﻪﺩﻪﻫ ﺗﻪﺭﻪﺩﻪﺭ ﻛﻪﻭﻪﺫ ﻫﻪﺩﻪﺟﻪﺗﻪﺟﻪﻭﻪﺫ ﺩﻪﺳﻪﻫﻪﺫﻪﺭﻪﻫﻪﺭﻪﺗﻪﺩﻪ.

(ﻫ) ﻫﻪﻫﻪﺭﻪﻫﻪﺷﻪﺫ ﺩﻪﺫﻪﺭﻪﺭﻪﺗ ﺫﻪﮒﻪﻫﻪﮒﻪﺭﻪﻫﻪﺷ ﺭﻪﻫﻪﺭﻪ، ﻫﻪﺿﻪﻣﻪﺭﻪﺟﻪﮊﻪ
ﻫﻪﮊﻪﺳﻪﻫﻪﺭﻪﻫﻪﺷﻪﺫﻪﺭ ﺗﻪﺷﻪﺗﻪﺩﻪﺭﻪ ﻫﻪﺿﻪﻣﻪﺭﻪﺟﻪ ﻫﻪﮊﻪﺳﻪﻫﻪﺭﻪﻫﻪﺷﻪﮒﻪﺳ، ﻫﻪﺿﻪﻣﻪﺭﻪﺟﻪﮊﻪ
ﻛﻪﻭﻪﺫ ﻫﻪﺩﻪﺟﻪﺗﻪﺟﻪﻭﻪﺫﻪ.

(ﺭ) ﻛﻪﻭﻪﺫ ﻫﻪﺩﻪﺟﻪﺗﻪﺟﻪﻭﻪﺫ ﺩﻪﺳﻪﻫﻪﺗﻪﮒﻪﺩﻪﺫ ﺗﻪﺷﻪﺗﻪﺩﻪﺭﻪ ﻫﻪﮒﻪ ﺫﻪﮒﻪﺫﻪﮒﻪﺭﻪﮒﻪﺳ،
ﻳﻪﻧﻪﺷﻪﺟﻪﺭﻪﺷﻪﺩﻪ ﺷﻪﻏﻪﺩﻪ.

(ﻭ) ﺭ ﮊﻪﺷﻪﺭﻪﺷ ﺩﻪﺟﻪﺫﻪﺗﻪﺟﻪﺷ ﺗﻪﺷﻪﺗﻪﺩﻪﺭﻪ (ﻣﻪﻳﻪﺳﻪ) 30 ﺫﻪﺭﻪﺭﻪﺩﻪ ﺷﻪﻫﻪﺩﻪﺭ ﺭ
ﮊﻪﺷﻪﺭﻪﺷﻪﺩﻪ ﺫﻪﺭﻪﺷ ﻫﻪﻫﻪﺭﻪﺷﻪﺗﻪﮒ ﻫﻪﺿﻪﻣﻪﺭﻪﺟﻪﮊﻪ ﮊﻪﺭﻪﺩﻪﺩ ﻛﻪﻭﻪﺫ ﻫﻪﺩﻪﺟﻪﺗﻪﺟﻪﻭﻪﺫ
ﻫﻪﻫﻪﺭﻪﺷﻪﺗﻪﺭﻪﺷﻪﺩﻪﺗﻪﺩﻪ.

20. ﮊﻪﺷﻪﺭﻪﺷﻪﺭ ﺩﻪﮒﻪﻫﻪﺭ ﻫﻪﻫﻪﺩﻪﺷﻪﮒ ﺩﻪﺷﻪﺩﻪﺩﻪﺭﻪﺷ، ﺩﻪﺫ ﺷﻪﻫﻪﺭﻪﺷﻪﺩﻪ ﻫﻪﺿﻪﻣﻪﺭﻪﺟﻪﮊﻪ
ﺭﻪﺭﻪﺷﻪﺩﻪﺭﻪﺩ ﺷﻪﺭﻪﺷﻪﺩ ﺩﻪﺷﻪﺩﻪﺩﻪﺭﻪﺷ ﺩﻪﺳﻪﻫﻪﺗﻪﺷﻪﺩﻪﺗﻪﮒ ﮊﻪﺭﻪﺩﻪﺩﻪﺗ ﺫﻪﺷﻪﺭﻪﺩﻪ
ﺭﻪﺫﻪﺭﻪﺩﻪﺭﻪﺩﻪﺭﻪﺩﻪﺭﻪﺩﻪ ﺩﻪﺫ ﺩﻪﺩﻪﺩﻪﺭﻪﺷ ﺷﻪﺭﻪﺩﻪ ﺩﻪﺫﻪﺭﻪﺩﻪﺭﻪﺩﻪﺭﻪﺩﻪﺭﻪﺩﻪ
ﺩﻪﺩﻪﺩﻪﺭﻪﺷ ﺩﻪﺳﻪﻫﻪﺗﻪﺷﻪﺩﻪﺗﻪﮒ ﺩﻪﺭﻪﺩﻪﺭﻪﺩﻪﺭﻪﺩﻪﺭﻪﺩﻪ ﺷﻪﺭﻪﺩﻪﺩﻪﺭﻪﺷﻪﺭﻪﺩﻪﺭﻪﺩﻪ.

މަޤާމުން ވަކި ކުރުން

21. (ހ) ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރެއްގެ ކިބައިގައި ހުރުން މި ޤާނޫނުން ލާޒިމުކުރާ ސިފަތަކުގެ ތެރެއިން ސިފައެއް އުނިވެއްޖެނަމަ، އޭނާ ބޯޑުގެ މެންބަރުކަމުން ވަކިކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަށް އޮތް ކަމުގައިވިޔަސް، ބޯޑުގެ ޗެއާޕަރސަން ނުވަތަ ބޯޑުގެ މެންބަރެއްގެ މަޤާމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން، އެ މެންބަރެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ވާޖިބުތައް އަދާނުކުރާކަމަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި ނުވަތަ ބޯޑުގެ ޗެއާޕަރސަން ނުވަތަ ބޯޑުގެ މެންބަރަކު، ސުލޫކީ މިންގަނޑާ ޚިލާފުވެއްޖެކަމަށް ފެނިއްޖެ ހިނދެއްގައި އެ މެންބަރަކު މަޤާމުން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

މޯލްޑިވްސް ކޮލިފިކޭޝަންސް އޮތޯރިޓީގެ މާލިއްޔަތު

22. (ހ) އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ފުރިހަމަކޮށް އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ، ކޮންމެ އަހަރަކުވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމަނައި، އެ އޮތޯރިޓީއަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އޮތޯރިޓީ ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމަނުމަށްޓަކައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސަށް މިނިސްޓަރު ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ޤައުމީ ސަނަދުތަކުގެ އޮނިގަނޑު

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ސަނަދުތަކުގެ އޮނިގަނޑު

23. (ހ) ރަސްމީ މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުގެ ނިޒާމުގެ ސަނަދުތަކާއި، އެ ސަނަދުތަކުގެ ފެންވަރާއި، އެއިން ކޮންމެ ސަނަދަކަށް ދެވޭން ކްރެޑިޓާއި، އެއިން ކޮންމެ ސަނަދެއްގައި ހާސިލުކުރަންޖެހޭ މިންވަރާއި، އެއިން ކޮންމެ ސަނަދެއް ފުރިހަމަކުރުމުން ލިބޭނެ ސަނަދުގެ ތަފްސީލުތައް އެކުލެވޭ އޮނިގަނޑެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ

ސަނަދުތަކުގެ އޮނިގަނޑު ވެލިޑޭޓްކޮށް ނޭޝަނަލް ކޮލިފިކޭޝަންސް ފްރޭމްވަރކްގެ ނަމުގައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އޮނިގަނޑު ތައްޔާރުކުރުމާއި، މުރާޖަޢާކޮށް އިސްލާހުކުރުމަކީ، އޮތޯރިޓީގެ ޒިންމާއެކެވެ.

(ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ސަނަދުތަކުގެ އޮނިގަނޑަށް ހަމަޖެހުކުރަންވަނީ އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑުން ފާސްކުރުމަށްފަހުއެވެ.

(ރ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ސަނަދުތަކުގެ އޮނިގަނޑުގެ މަޤްޞަދުތައް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ.

(1) ސަނަދުތަކުގެ ފެންވަރު ހިމާޔަތްކުރުމާއި، މަތީ ތަޢުލީމުގެ ފެންވަރު ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި ސިޔާސަތުތަކަށް އިތުރު ބާރު ދިނުން؛

(2) ސަނަދުތަކުގެ ސިފަ ނަންތަކާއި، އެ ސަނަދުތަކުގެ ބަދަލުތަކާއި ގުޅިފައިވާ އެންމެ އާއްމު ނަން ދެއްކުން؛

(3) ޕެކޭޖާއި ޕެކޭޖް ނޫން ސަނަދުތަކެއްވެސް އެއް ސަނަދުން އަނެއް ސަނަދަށް ގުޅިގެންވާ ގޮތް އަންގައިދިނުމާއި، އެއް ސަނަދުން އަނެއް ސަނަދަކަށް ކުރިއަށް ދެވޭނެ ގޮތްތައް ފަހިކޮށްދިނުން؛

(4) ސަރުކާރުގެ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މުއައްސަސާތަކާއި އަމިއްލަ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މުއައްސަސާތަކާއި އެކި ފެންވަރުގެ ހިނގަމުންދާ ކޯސްތަކުގެ ދެމެދުގައި އެއްބަރާބަރުކަން އުފެއްދުމަށް ހިތްވަރުދިނުން؛

(5) ބަޔޮލޮޖީ ސަރަހައްދުތަކާއި، ޕްރޮޓެކްޓެޑް ސަރަހައްދުތަކާއި، ޓެކްނިކަލް އަދި މަސްވެރިކަމާއި ހުރަހުގެ ސަރަހައްދުތަކުގެ މުދުގައި ހުރި އެއްގޮތް ކަންތައްތައް ބަލައިގަތުން؛

(6) ދިވެހިރާއްޖެއާއި، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައިވެސް ޤަބޫލުކުރެވޭފަދަ ގޮތަކަށް، ސަރަހައްދަށް ހާސިލުކުރުމުގައި ކޮންޓްރޯލް ހޯދައި ޖަމާކުރުމާއި، އެއް ސަރަހައްދުން އަނެއް ސަރަހައްދަށް ކޮންޓްރޯލް ނަޤުލުކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމަށްޓަކައި، ބަޔޮލޮޖީ ސަރަހައްދުތަކުގައި ކޮންޓްރޯލް ސިސްޓަމެއް ޤާއިމުކުރުން؛

(7) މި ބަޔޮލޮޖީގެ ޕްރޮގްރާމްތަކާއި ސަރަހައްދުތަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުމަށް ލިބޭނެ ގޮތް އިންތިޒާމުކުރުން.

(ނ) މި ބަޔޮލޮޖީއާއި ބަލަހައްޓާ ނިޒާމުގެ ކޮޕީއެއް ހިންގަންވާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޒަރޫރީ ސަރަހައްދުތަކުގެ އެނިގަނޑާ އެއްގޮތަށެވެ. އަދި އެފަދަ ކޮންޓްރޯލް ހިންގަނީ ޒަރޫރީ ސަރަހައްދުތަކުގެ އެނިގަނޑާ އެއްގޮތަށް ކަނޑައެޅޭ ޤަވާޢިދުތަކާއި އުސޫލުތަކާއި އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިންގާ މި ބަޔޮލޮޖީއާއި ބަލަހައްޓާ ކަންތައް ކޮޕީއެއް ހިންގަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޒަރޫރީ ސަރަހައްދުތަކުގެ އެނިގަނޑާ އެ ޕްރޮގްރާމްއާއި ފުރުޞަތުކުރުވިގެންކަން ކަނޑައެޅުމުގެ މާކުރާ، ޕްރޮގްރާމް ހިންގަން ފުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތަކަން ހުށަހަޅަ ދިނުން؛

(2) ރަސްމީ މި ބަޔޮލޮޖީއާއި ބަލަހައްޓާ ނިޒާމުގެ ބޭރުގައިން ހިންގާ ކޮޕީއެއް ހިންގަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޒަރޫރީ ސަރަހައްދުތަކުގެ އެނިގަނޑާ އެއްގޮތަށް ބަލަން ބޭނުންވާއިޖާޒަތު، ކަމާބެހޭ ލިޔެކިޔުންތަކާއި، ހިނގަމުންދާ ކުރިއެރުންތަކާއި، އެހެނިހެން

ވަސީލަތްތައް ބަލައި މޮނިޓަރކުރުން.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) އެހެން އެއްނަމަވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެން ހިންގާ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ އަދި ތަމްރީނުދޭ މަރުކަޒުތަކުގައި ދަސްކުރާ މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުގެ ނިޞާބުން ބޭރުން ކޯހެއް ނުވަތަ ތަމްރީނެއް ހިންގުމަކަށް މި ޤާނޫނުން ހުއްދައެއް ނުވާނެއެވެ.

(ކ) ރަސްމީ މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުގެ ނިޞާބުގެ ކޯހެއް ފަރުމާކުރުމުގައިވަނީ ނުވަތަ ހިންގަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ސަނަދުތަކުގެ އޮނިގަނޑާ އެއްގޮތަށް ނޫންކަން އެކްރެޑިޓޭޝަން ސްޓޭޓްމަންޓްގައިވާނަމަ، އެކަމާ ގުޅިގެން ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އެކްރެޑިޓޭޝަން

24. މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް މަތީ ތަޢުލީމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް އޮތޯރިޓީން އެކްރެޑިޓް ކުރަންވާނެއެވެ.

ޕްރޮގްރާމް އެކްރެޑިޓޭޝަން

25. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ސަނަދުތަކުގެ އޮނިގަނޑަށް ފެތޭ ގޮތަށް ފަރުމާކޮށް ހިންގަން ބޭނުންވާ އެކަޑެމިކް ޕްރޮގްރާމްތައް އެކްރެޑިޓްކުރުމަށްޓަކައި، އެކަމާ ގުޅޭ ގަވާއިދު އެކުލަވާލައި، އޮތޯރިޓީން ޢާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

އެކަޑެމިކް އޯޑިޓް

26. މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތަކުން ހިންގަމުން އަންނަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ސަނަދުތަކުގެ އޮނިގަނޑާ އެއްގޮތްތޯ ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި، އެ މަރުކަޒުތަކުގެ އެކަޑެމިކް އޯޑިޓެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އޮތޯރިޓީން ހަދަންވާނެއެވެ.

ތަޢުލީމީ ސަނަދުތައް ޤަބޫލުކުރުން

27. މަތީ ތަޢުލީމީ ސަނަދުތައް ޤަބޫލުކުރުމުގެ އުސޫލުތައް އޮތޯރިޓީން އެކުލަވާލައި، އޮތޯރިޓީގެ ވެބްސައިޓުގައި، ޢާންމު ކުރަންވާނެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަނަދުތަކުގެ

28. (ހ) އޮތޯރިޓީން އެކްރެޑިޓްކޮށް، އެޕްރޫވްކޮށްފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ

ތަކުރާރު

ތަޙްޤީޤުގައި ފާސްކުރެވިފައިވާ ހުށަހެޅުންތަކާ ގުޅިގެން ކަނޑައަޅާ ކަންކަމާ ބެހޭގޮތުން، ތަފާތު ދާއިރާތަކުގެ ދާއިރާ ކޯޓުތަކުން، ތަފާތު ގޮތްތަކަށް ގެންނަ ނިންމުންތަކުގެ ތަފާތުތަކެއް ނިމުމުގެ ކުރިން ދިމާވެ ނަމަ، ތަފާތު ގޮތްތަކަށް ގެންނަ ނިންމުންތަކުގެ ތަފާތުތަކެއް ދުރުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް.

(ދ) ތަކުރާރުކުރެވޭ ދާއިރާ ކޯޓުގައި ފާސްކުރެވިފައިވާ ނިންމުމެއް "ބަލަހައްޓާ ދާއިރާ ކޯޓު" ގެ ލިބުނު ނިންމުމަކަށް ވާ ނަމަ، ތަފާތު ގޮތްތަކަށް ގެންނަ ނިންމުންތަކުގެ ތަފާތުތަކެއް ދުރުކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް.

ފަސްވަނަ ބައި

ދަސްކުރުމުގެ ތަރުތީބުތަކާ ގުޅޭ ކަންކަން

ދަސްކުރުމުގެ ތަރުތީބުގެ ތަފާތުތަކާ ގުޅޭ ކަންކަން

29. ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކޯޓުތަކުގެ ވެރިކަމުގެ ދަށުގައި ތަކުރާރުކުރެވޭ ދާއިރާ ކޯޓުތަކުގެ ދަސްކުރުމުގެ ތަރުތީބުގެ ތަފާތުތަކާ ގުޅޭ ކަންކަން ނިންމުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް.

(ހ) ތަކުރާރުކުރެވޭ ދާއިރާ ކޯޓުގެ ދަސްކުރުމުގެ ތަރުތީބުގެ ތަފާތުތަކާ ގުޅޭ ކަންކަން ނިންމުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތް:

(1) ފާސްކުރެވޭ ދަށުގެ ތަރުތީބުތަކުގައި؛

(2) ބަލަހައްޓާ ތަކެތި؛

(3) ތަކުރާރުކުރާ ގޮތް؛

(4) ކޯޓުގައި ތަކުރާރުކުރާ ގޮތް؛

(5) ދަސްކުރާ ދަށުގެ ކޮންމެ ފަންގިއަކުން؛

(6) ދަށުވެދާ ދަށުގެ ކޯލިފައިކޭޝަން ތަކުގެ ތަފާތުތަކާ؛

(ނ) ނޭޝަނަލް އެސެސްމަންޓް ހެދުމާބެހޭ އުސޫލުތައް؛

(ރ) އިންޓަރންޝިޕްއާބެހޭ އުސޫލުތައް؛

(ބ) އެޕްރެންޓި ޝިޕްއާބެހޭ އުސޫލުތައް؛

(ޅ) ޓްރޭޑް ޓެސްޓިންގއާބެހޭ އުސޫލުތައް؛

(ކ) ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަކުރާ ދަރިވަރުންނަށް ސެޓްފިކެޓް ދިނުން.

މަސައްކަތުގެ ތަޖުރިބާއި ތަމްރީން ދިނުމުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ކަންތައްތައް

30. (ހ) މަސައްކަތުގެ ތަޖުރިބާއި ތަމްރީން ދިނުމުގެ ސްޓްރަކްޗަރާއި ތަޖުރިބާއި ތަމްރީންދިނުމުގެ އޮނިގަނޑެއް މިނިސްޓްރީން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ. އަދި އެ އޮނިގަނޑުގައި ތިރީގައިވާ ބައިތައް ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) ޖެނެރަލް އެޑިއުކޭޝަން ޓްރޭނިން؛

(2) ޖެނެރަލް އޮބްލިގޭޓަރީ ވޮކޭޝަނަލް ޓްރޭނިން؛

(3) ކޮންމެ ދާއިރާއަކަށް ހާއްސަ އޮބްލިގޭޓަރީ ޓްރޭނިން؛

(4) ކޮންމެ ދާއިރާއެއްގެ ކޮންމެ ޕްރޮފެޝަން އަކަށް ހާއްސަ ސްޕެސިފިކް އޮބްލިގޭޓަރީ ވޮކޭޝަނަލް ޓްރޭނިން؛

(5) ކިޔަވާ ދާއިރާއަކާއި އިންޑަސްޓްރީ މާއްދާތަކާ ގުޅޭ އޮބްލިގޭޓަރީ ފޮރިން ލޭންގުއޭޖް ސްޓަޑީޒް.

(ށ) މަސައްކަތުގެ ތަޖުރިބާއި ތަމްރީނުގެ ޕްރޮގްރާމްއެއްގެ ކްރެޑިޓް އަދި ޓްރޭނިން އަވަރސް ގެ އެންމެ މަދުވެގެން 40% (ސާޅީސް އިންސައްތަ) ވާންޖެހޭނީ ޢަމަލީ ތަމްރީނަށެވެ.

31. (ހ) ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބަލަހައްޓާ ތަކެއްޗާ ބެހޭގޮތުގައި ތިރީގައިވާ ކަންކަން ހިނގާ ގޮތް ކަށަވަރުކުރުމަށް ފައިސާ ބަލަހައްޓާ ބޭނުންވާ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ގޮތް ކަށަވަރުކުރުން؛

(1) ބަލަހައްޓާ ތަކެއްޗާ ބެހޭގޮތުގައި ތިރީގައިވާ ކަންކަން ހިނގާ ގޮތް ކަށަވަރުކުރުން؛

(2) ބަލަހައްޓާ ތަކެއްޗާ ބެހޭގޮތުގައި ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ފައިސާ ދައްކާ ގޮތް ކަށަވަރުކުރުން.

(ށ) ބަލަހައްޓާ ތަކެއްޗާ ބެހޭގޮތުގައި ތިރީގައިވާ ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ބަލަހައްޓާ ތަކެއްޗާ ގެންނަ ފަރާތުގެ ކަންތައްތަކާ ގުޅޭގޮތުގައި ދިވެހިރާއްޖެ ކަސްޓަމްސް ސެކްޝަނުގެ ކަންކަން ބަލަހައްޓަން ހިނގާ ގޮތް ކަށަވަރުކުރުން؛

32. ފައިސާ ދައްކާ ގޮތް ކަށަވަރުކުރުމަށް ގެންނަ ފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ދައްކާ ގޮތް ކަށަވަރުކުރުން.

(ހ) ދެކުނުދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރުގެ ސަރުކާރު ބަދަލުވުމާ ގުޅޭގޮތުގައި، ދެކުނުދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރުގެ ކެބިނެޓް ބަދަލުވުމާ، ދ ބައެއްގެ ވަޒީފާ ދެކުނުދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާ ބަދަލުވުމާ، ދ ބައެއްގެ ވަޒީފާ ދެކުނުދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާ ބަދަލުވުމާ ގުޅޭ ކަންކަން؛

(ށ) ދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާ ބަދަލުވުމާ، ދ ބައެއްގެ ވަޒީފާ ދިވެހިރާއްޖެ ސަރުކާރުގެ ވަޒީފާ ބަދަލުވުމާ ގުޅޭ ކަންކަން؛

(ނ) އުމުރުފުރާތަކަށް ބޭސްވޭ ޒުވާނުން ހިންގާނެ ނިޒާމެއް ކަނޑައެޅުން؛

(ރ) ރަސްމީ ނިޒާމުގެ ތަޢުލީމު ސްކޮލަރޝިޕް ނޫނީ އެއް ބާވަތެއްގެ މަސައްކަތުގައި ދެމިތިބޭ މުވައްޒަފުންނަށް މަޤާމު ހުނަރުވެރިކަން ވޮކޭޝަނަލް ޓްރެއިނިންގުގެ ގޮތުން، ޓީވީއީ ނިޒާމުގެ ތަޢުލީމު ޖާމިޢާތަކުގެ ނިޒާމު ޤާއިމުކުރުން، އަދި ފަރާތްތަކަށް ތަޢުލީމު ސްކޮލަރޝިޕް ދެވޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން؛

(ބ) ޓެކްނިކަލް އަދި ވޮކޭޝަނަލް ފަރާތްތަކަށް މިހެން ބިޔަނުކުރަން ބޭނުންވާން އެކިއެކި ޓްރެއިނިންގ މިންގަނޑެއްގައި އެކުލެވޭމާލީ، ޒުވާނުން މުޖުތަމަޢު އުފައްދާލީމާ، އެ ދާއިރާ މުސްތަޤްބަލަށް ގެންނަނީ ބަދަލުތައް ގެނައުން؛

(ޅ) ކޮމިއުނިޓީ ސްޕޯޓްސް ސެންޓަރުތަކުގައި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ފެންވަރުގެ ފުރުޞަތުތަކާއި ފިނޭންޝަލް ޕްރޮމޯޝަންތައް ދޭނޭ ޕޮލިސީތައް، ބައިވެރިންގެ ސިފަ އެސްޓޭބްލިޝްކުރާނެ މިންގަނޑެއް އެކަށައަޅައި، އެސްޓޭބްލިޝްކޮށް ކުރިއަށް ގެންދިއުން؛

(ކ) ރައްޔިތުން އިޖުތިމާޢީ ކަންކަމުގައި ނުވަތަ ސަރަޙައްދުތަކުގައި އާރާތުގެ މަސައްކަތްތަކާއި، ސިޔާސަތު ވަޒަން، އަމަލީ ކަންކަމުން، ތިރާވީ ޖާގަ، ވިޔަފާރި ކުރުމުގެ މަސައްކަތުގައި ހިއްސާވުމަށް ހުޅުވާލައިގެން ބާރުލިބޭ ފަރާތްތަކުން، މި ދާއިރާތަކުން މީހުން ބަލާލަނީ ނިޒާމަކުން، ފުރުޞަތު ކަނޑައެޅުން؛

(އ) ޒިޔާޒު ފުރަތަމަ ބައިގެ ހިންގާނެ ޒުވާނުން ފުރޭފާއިދާލިބުމުގެ، މި ދާއިރާތަކުގައި ހިއްސާ ޒުވާނުން ފުރޭފާއިދާލިބުމުގެ،

ތިބާއަށް ފާސްކުރާ ތަނެއްގައި ތިބާ ދަރިފުޅު ހުންނަ ގޮތް ދެނެގަތުމަށް ހުއްދަ ދިނުން؛

(ဝ) ތިބާ ދަރިފުޅު ދަރިވަރުންގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ތިބާ ދަރިފުޅު ކަންކަމުގައި ބައިވެރިވުމަށް ތިބާ ދަރިފުޅު ހުންނަ ތަނުގެ ބަލަދިވެހި ސަރުކާރުގެ ބަލަދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެންވާ ހުއްދަ ދިނުން؛

(သ) ތިބާ ދަރިފުޅު ދަރިވަރުންގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ތިބާ ދަރިފުޅު ހުންނަ ތަނުގެ ބަލަދިވެހި ސަރުކާރުގެ ބަލަދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެންވާ ހުއްދަ ދިނުން؛

(ဟ) ތިބާ ދަރިފުޅު ދަރިވަރުންގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ތިބާ ދަރިފުޅު ހުންނަ ތަނުގެ ބަލަދިވެހި ސަރުކާރުގެ ބަލަދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެންވާ ހުއްދަ ދިނުން؛

(ဠ) ތިބާ ދަރިފުޅު ދަރިވަރުންގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ތިބާ ދަރިފުޅު ހުންނަ ތަނުގެ ބަލަދިވެހި ސަރުކާރުގެ ބަލަދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެންވާ ހުއްދަ ދިނުން؛

(အ) ތިބާ ދަރިފުޅު ދަރިވަރުންގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ތިބާ ދަރިފުޅު ހުންނަ ތަނުގެ ބަލަދިވެހި ސަރުކާރުގެ ބަލަދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ލިބިގެންވާ ހުއްދަ ދިނުން؛

ކަމުގައި ހިނގާ ހިސާބުގައި ހުންނަ ފަރާތަށް ދަންނަވާ ގޮތަށް
ބަދަލުކުރުން.

33. ފުލުހުންނަށް ދެއްކުމަށް ދަށުވާ ފައިސާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ކޮންމެ ބަޖެޓް
ބައެއްގެ ދަށުން ދެއްކުން

(ހ) ފަރާތަކުން ނުވަތަ ތިމާވެށި ދައުލަތުގެ ހައްދުގައި ހުންނަ
ހަދިޔާ ދޫކުރާ ފަރާތަކުން ފުލުހުންނަށް ދެއްކުމަށް
ބެލެހެއްޓުމަށް ހުށަހަޅާ ފައިސާ ދެއްކުން؛

(ށ) ފުލުހުންނަށް ދެއްކުމަށް ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން
ކަނޑައަޅާ ފައިސާ ދެއްކުން؛

(ނ) ފަރާތަކުން ދެއްކުމަށް ބެލެހެއްޓުމަށް ހުށަހަޅާ ފައިސާ
ދެއްކުމުގެ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ގޮތް؛

(ރ) ފަރާތަކުން ދެއްކުމަށް ބެލެހެއްޓުމަށް ހުށަހަޅާ ފައިސާ
ދެއްކުމުގެ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ގޮތް؛

(ބ) ދަށުވާ ފައިސާ ދެއްކުމަށް ބެލެހެއްޓުމަށް ހުށަހަޅާ
ފަރާތަކުން ދެއްކުމަށް ބެލެހެއްޓުމަށް ހުށަހަޅާ ފައިސާ
ދެއްކުމުގެ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ގޮތް؛

(ޅ) ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން ދެއްކުމަށް ބެލެހެއްޓުމަށް
ހުށަހަޅާ ފައިސާ ދެއްކުމުގެ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ގޮތް؛

(ކ) ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގެ ތެރެއިން ދެއްކުމަށް ބެލެހެއްޓުމަށް
ހުށަހަޅާ ފައިސާ ދެއްކުމުގެ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ގޮތް؛

އަމަލްކުރުން، ލިޔުމާޖެހުން، ވިއްކުމާއި ޚަރީދުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ހިންގާނެގޮތް ހޯދުމަށް ފެންވަރެއް ރާއްޖޭގެ އެކި ކަންކަމުގައި ފެށުން؛

(ރ) ބޭސިކް އަދި ވޮކޭޝަނަލް ދާއިރާތަކުން އަށް އެޑްވާންސްޑް އެޑްވާންސްޑް، އަދި އިޖުތިމާއީ އިޖުތިމާޢީކަމުން ބޭރުއަރައި، އެފަދަ އެޑްވާންސްޑް އިޖުތިމާޢީ ފެށުން؛

(ބ) ޓްރޭނިންގް ހިންގާ މަރުކަޒު ގޮތް ދިރާސާކޮށް ކަން، އެ ދިރާސާކޮށް ޝާއިޢުކުރުން.

މަސައްކަތުގެ ތަޢުލީމީ ތަމްރީން ދިނުން

34. މަސައްކަތުގެ ތަޢުލީމީ ތަމްރީނުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ރާވައި ހިންގަންވާނީ އެންމެހާ ކަންކަން ހިފާ ގޮތަށެވެ. އަދި ތަމްރީން އިންޑަސްޓްރީ ކުރިއަރައި އެންމެހާވެސް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުރި އަދި ތަމްރީން ދިނުމާބެހޭ އުސޫލުގެ ދަށުންނެވެ.

(ހ) އެ ޕްރޮގްރާމަކާ ގުޅޭގޮތުން އަދި ތަމްރީން ހޯދުމުގެ އިންޑަސްޓްރީއަށް؛

(ށ) މަސައްކަތުގެ ތަޢުލީމީ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުމުގައި ދަރިވަރުންނަށް އެ ސަނަދެއްގައި އެނގެނޭ ގޮތަށް ޕްރެކްޓިކަލް ބޭފުޅުންނަށް ނަޝަނަލް އެސެސްމަންޓް ދިނުން؛

(ނ) މަސައްކަތުގެ ތަޢުލީމީ ތަމްރީން ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާ ދަރިވަރުންގެ ތަރައްޤީ ނޭޝަނަލް ކޮމްޕިޓެންސީ ސްޓޭންޑަޑްތަކުގެ ދަށުން ހިނގާ ދަރިވަރުންނަށް ސަނަދު ދޫކުރުން. އަދި މި ސަނަދު ދޫކުރާނީ ބޭނުންކުރާ ނޭޝަނަލް އެކްރެޑިޓޭޝަން އެންޑް ބޯޑުނިންނެވެ. މި ގޮތަށް ދޫކުރާ ސަނަދުތަކުގެ ކުރިއަށް "ނޭޝަނަލް" ހިމަނަންވާނެ އެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި މުއައްސަސާތަކަށް ނުވަތަ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތަކަށް ސަނަދުގެ

ނަމުގެ ތެރޭގައި "ނޭޝަނަލް" ނުހިމެނޭނެއެވެ.

ހަވަނަ ބާބު

ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ކައުންސިލް

ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ކައުންސިލް ޤާއިމުކުރުން

35. (ހ) އިލްމީ ދިރާސާތައް ކުރުމުގެ ކަންކަން ހިންގައި ބެލެހެއްޓުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ކައުންސިލުގެ ނަމުގައި ކައުންސިލެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އުފައްދަވަންވާނެއެވެ.

(ށ) ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ކައުންސިލް ޖަވާބުދާރީވާނީ މިނިސްޓަރަށެވެ.

ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ކައުންސިލް ގެ މަސައްކަތްތައް

36. ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ކައުންސިލުގެ މަސައްކަތްތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) ސައިންސާއި ރިސަރޗްގެ އަލީގައި މުޅި ތަޢުލީމީ ކުރިއެރުމުގެ ސްޓްރެޓެޖީ އެކުލަވާލުމާއި، ރިސަރޗް ތަރައްޤީކުރުމުގައި އިސްކަންދޭ ތަރުތީބުގެ ކަނޑައެޅުން؛

(ށ) ރިސަރޗްގެ ދާއިރާއާގުޅޭ ކަންކަމުގައި ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކަށް ލަފާއާއި މަޝްވަރާ ދިނުން؛

(ނ) ރާއްޖޭގެ ރިސަރޗް ދާއިރާގެ ފެންވަރު ޤަބޫލުކަން އިތުރުކުރުން؛

(ރ) މުޖުތަމަޢަށް ފައިދާހުރި ރިސަރޗްތަކެއް ހެދުމަށް އެހީތެރިވުމަށް ފަންޑު އަދި ފަންޑިންގ މުއައްސަސާއެއް ޤާއިމުކޮށް ތަންފީޛުކުރުން؛

(ބ) ރިސަރޗް މަސައްކަތްތައް ވަޒަންކުރުމުގެ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ޅ) ރިސަރޗް ކައުންސިލަށް ހުށަހެޅޭ ޕްރޮޕޯސަލްތަކުގެ ފަންޑިން ބެލުމުގެ

ނިޒާމުގެ އުކުޅުތަކާ، އަދި ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ޕްރޮސީޖަރުތަކުގެ ފުންވަރު ބެލުމާއި، ޕްރޮސީޖަރުތައް މުރާޖަޢާކޮށް އިސްލާހުކުރުމަށް ލަފާދިނުން؛

(ކ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސައިންޓިފިކް ވަސީލަތްތަކާއި، ރިސަރޗް މަސައްކަތްތަކާއި، ސައިންސްގެ ތަރައްޤީއަށް ފުޅާކުރުން، އަދި މަސައްކަތްތަކުގެ ފުންވަރު މަތިވެރިކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛

(އ) ދައުލަތުގެ ރިސަރޗް އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކުގެ ރިސަރޗް މަސައްކަތްތަކުގެ އެކްސްޓަރނަލް އިވެލުއޭޝަންގެ މަސައްކަތް ރާވާ ހިންގުން؛

(ވ) ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅުއްވާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެ މަތިން ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް އެންޑް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ޕްރޮގްރާމްތައް އެކުލަވާލައި، ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ ފާސްކުރުމަށް ހުށަހަޅުމާއި، އެކަންތައްތައް ތަންފީޒުކުރުން؛

(މ) ކައުންސިލް ނުވަތަ ކައުންސިލުން ފާސްކޮށްގެން ރިސަރޗަރުންގެ އިސްނަގުމުގެ މަތިން ކުރާ ސައިންޓިފިކް އަދި ރިސަރޗް މަސައްކަތްތަކަށް މާލީ އެހީ ހޯދުމާއި، މާލީ އެހީ ދިނުން؛

(ފ) ރިސަރޗް އަދި މަތީ ތަޢުލީމުގައި، ރިސަރޗް އެންޑް ޑިވެލޮޕްމަންޓުގެ އިކޯސިސްޓަމް ކުރިއެރުވުމާއި، ވާދަވެރި ޕްރޮގްރާމް ފަންޑިންގ ކޯލް ފައިސާ ހަމަޖެއްސުމާއި، އަދި ފައިސާ ބަހާލާ ގޮތް ޕްރޮގްރާމްތަކާއި، ފަންޑަށް ގޮވާ ހުށަހެޅުން؛

(ދ) ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ޖާނަލް ޝާއިޢުކުރުން؛

(ތ) ޕްރޮފެޝަނަލް ޑިގްރީ ހާސިލުކުރުމުގެ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި ސަނަދުތައް ދޫކުރުން؛

(ؤ) ﺳﻮﺭﺗﻰ ﺍﻗﺘﺼﺎﺩﻯ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﻫﻪﺭ ﯞﻪﺭﮊﯨﻨﻰ ﺳﯚﻳﯚﻟﻐﺎﻥ ﺋﯚﻱ ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﻗﻮﻣﯘﻧﯩﺘﻰ، ﺋﺎﺳﺎﺳﻰ ﺋﻪﻫﯩﻴﻪﺗﻠﻪﺭ ﺋﯜﭼﯜﻥ ﺯﻭﺭﺭﯨﻴﻪﺕ ﺑﻪﺭﮔﺎﻥ ﺋﯩﺸﻠﻪﭘﭽﯩﻘﺎﺭﻏﺎﻥ ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰﻟﻪﺭﮔﻪ ﺋﻪﺳﻪﭘﻠﻪﺷﺘﯜﺭﯛﺵ ﺋﯚﺗﻜﯜﺯﯛﺵ

(ى) ﺋﻪﺭﺯﺍﻥ ﺑﺎﻫﺎ ﺋﺎﻟﻤﺎﺷﺘﯘﺭﯛﺵ، ﺑﺎﻫﺎ ﺋﺎﻟﻤﺎﺷﺘﯘﺭﯛﺵ ﺋﯜﭼﯜﻥ ﺋﺎﺳﺎﺳﻰ ﺋﯩﺸﻠﻪﭘﭽﯩﻘﺎﺭﻏﺎﻥ ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰﻟﻪﺭﮔﻪ ﺋﻪﺳﻪﭘﻠﻪﺷﺘﯜﺭﯛﺵ

(ې) ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺋﺎﺋﯩﻠﻪ ﺋﯩﻘﺘﻴﺼﺎﺩﻯ ﺋﻪﺳﻪﺳﻠﻪﺭﮔﻪ ﺋﻪﺳﻪﺳﻰ ﺗﻪﻫﺪﯨﺪﻟﻪﺭ ﺋﻪﻟﻪﻡ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ۋ) ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺋﯩﺸﻠﻪﭘﭽﯩﻘﺎﺭﻏﺎﻥ ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰﻟﻪﺭﮔﻪ ﺋﻪﺳﻪﺳﻠﻪﺷﺘﯜﺭﯛﺵ

(ۇ) ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺋﯩﺸﻠﻪﭘﭽﯩﻘﺎﺭﻏﺎﻥ ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰﻟﻪﺭﮔﻪ ﺋﻪﺳﻪﺳﻠﻪﺷﺘﯜﺭﯛﺵ

37. ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ا) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ب) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(پ) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ت) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ث) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ج) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ح) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(خ) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(د) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ذ) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ر) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ز) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(س) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ش) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ص) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ض) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ط) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ظ) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ع) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(غ) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ف) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ق) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ك) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ل) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(م) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ن) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ه) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(و) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

(ى) ﺋﯩﺸﻠﻪﺗﻜﯜﭼﻰ ﺋﻪﺳﻪﺭﻛﻪ ﺗﻮﺭﯞﺳﻰﻟﻪ ﺑﻪﺭﮔﻪﺩﺍﺭﻟﯩﻖ ﺗﻪﻟﻪﭖ ﻗﯩﻠﯩﺶ

ކަންތައްތަކާ ގުޅޭ ލަފާދޭއާއި އިރުޝާދު ދިނުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭއާއި ބޭރުގެ ތަޖްރިބާކާރުންނަށް ދަޢުވަތު ދިނުން؛

(ރ) ކައުންސިލްގެ ދާއިރާގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމާޢަތްތަކުގެ މެންބަރަކަށް ވުމާއި، ކައުންސިލްގެ މަސައްކަތްތަކާގުޅޭ ދާއިރާތަކުގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކާ އެކު އެއްބަސްވުންތައް ވުން؛

(ބ) ސައިންސާއި ޓެކްނޮލޮޖީ ދާއިރާގެ މަސައްކަތްތަކާއި، ހާލަތު ހުރި ގޮތުގެ ރިޕޯޓްތައް ކޮންމެ އަހަރަކު ސަރުކާރަށް ހުށަހެޅުން. އަދި އިންފޮމޭޝަން ބުލެޓިންތައް ޝާއިޢުކުރުމާއި، ކޮންފަރެންސްތަކާއި، ސެމިނަރތަކާއި، ސިމްޕޯޒިއަމްތައް އިންތިޒާމުކުރުމާއި، ނޫސް ކޮންފަރެންސްތައް ބޭއްވުން.

ނެޝަނަލް ރިސަރޗް ކައުންސިލް އުފެދިގެންވާގޮތް

38. ނެޝަނަލް ރިސަރޗް ކައުންސިލް އުފެދިގެންވަނީ އަންނަނިވި މެންބަރުންގެ މައްޗަށެވެ.

(ހ) ޗެއާޕަރސަން؛

(ށ) ވައިސް ޗެއާޕަރސަން؛

(ނ) ކަނޑައެޅޭ ކޮލެޖްތަކުން، ކޮންމެ ކޮލެޖަކުން 2 މެންބަރުން؛

(ރ) ކައުންސިލްގެ ރިސަރޗް ސެކްރެޓަރީ؛

(ބ) ކައުންސިލްގެ ސައިންޓިފިކް ސެކްރެޓަރީ؛

(ޅ) ކައުންސިލްގެ ފައިނޭންސް އެގްޒެކެޓިވް.

ނެޝަނަލް ރިސަރޗް

39. (ހ) ނެޝަނަލް ރިސަރޗް ކައުންސިލްގެ މަސައްކަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ބާ...

ކައުންސިލުގެ ކޮމިޓީތަކުގެ މަސައްކަތް ރާވާފައިވާ ގޮތް		ކޮމިޓީތައް އުފެއްދުމުގެ ބާރު އެ ކައުންސިލަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
		(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ދަށުން އުފައްދާ ކޮމިޓީތައް އެކުލެވިގެންވާނެ ގޮތާއި، މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ގެންދާނެގޮތުގެ ގަވާއިދު އެ ކައުންސިލުން ހަދަންވާނެއެވެ.
ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ފައުންޑޭޝަން	.40	(ހ) ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ފައުންޑޭޝަން އަކީ، ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ކައުންސިލްގެ އިދާރީ އަދި މަޢުލޫމާތު ދިނުމުގެ މަސައްކަތްތަކާ، ކައުންސިލްގެ އިދާރީ ޔުނިޓެވެ.
		(ށ) ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ފައުންޑޭޝަނުގެ ކަންކަން ހިންގުމުގެ އެންމެ އިސް ފަރާތަކީ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލްއެވެ.
		(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ޢައްޔަންކޮށް ވަކިކުރާނީ ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ކައުންސިލުންނެވެ.
		(ރ) ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ފައުންޑޭޝަނުގެ ޑިރެކްޓަރ ޖެނެރަލް ޖަވާބުދާރީވާނީ ކައުންސިލުގެ ޗެއަރޕަރސަންއަށެވެ.
		(ބ) ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ފައުންޑޭޝަނުގައި މަސައްކަތްކުރާނެ ސިވިލް ސަރވިސް މުވައްޒަފުންގެ ޖުމްލަ އަދަދު ކަނޑައަޅާނީ، މިނިސްޓްރީންނެވެ.
		(ކ) ނޭޝަނަލް ރިސަރޗް ފައުންޑޭޝަނުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.
		(1) ރިސަރޗް ފައުންޑޭޝަނުގެ މަޤްޞަދުތައް ޙާޞިލުކުރުމުގައި އަދި ރިސަރޗް ފައުންޑޭޝަނުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރުމުގައި މުވައްޒަފުންގެ ކަންތައްތައް ބެލެހެއްޓުން؛

(2) ރިސަރޗްކުރުމަށާއި އެހެން ކަންތައްތަކަށް ދޫވާ ވާދަވެރި ނިޒާމާ ކައުންސިލުން ގުޅޭގޮތުން ފަންޑިންގއާ ޕްރޮގްރާމް ނިންމުންތައް ތަންފީޛުކުރުމުގެ އިންތިޒާމް ހަމަޖެއްސުމާއި ކައުންސިލުގެ ލޯކަލްގަވަރމަންޓުގެ ހުށަހަޅާއިރު ކައުންސިލާއި ކޮމިޓީތަކުގެ ރިޕޯޓުލިޔުމަށް ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި ހިންގާ ރިސަރޗް ޕްރޮޖެކްޓްތަކާއި ފަންޑުކުރުން ކޮންޓްރެކްޓްތަކާއި ހެދުން؛

(3) ރިސަރޗް ފައުންޑޭޝަންގެ ޤަވާޢިދު، ކައުންސިލުން ފާސްކުރުމަށް ހުށަހެޅުން؛

(4) ކައުންސިލުގެ ނިންމުންތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގައިވެސް، ކައުންސިލް ފިނޭންސްހޯދުމުގައި، ތަޖުރިބާކުރުމުގައި، ޕްރޮގްރާމްތަކާއި، ދިރާސާތަކާއި، އަދި ލިޔެކިޔުންތަކާ ލިބޭ ތައްޔާރުކުރުމަށްޓަކައި އެކުލަވާލައި ފާހިސް ގަވާއިދުތަކުގެ ފިނޭންސް ހޯދުމުގައި، އެއްބަސްވުމުގެ ކައުންސިލުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ކުރުމަށް އަދި ފުރާތްތަކުގެ ހިދުމަތްތަކަށް ބޭނުންވާ ފުރާތްތަކުގެ ދަށުން ފައިސާގެ އެހީތެރިކަމަށް ހެދުން؛

(5) ކައުންސިލުގެ ފައިނޭންސް އޮޑިޓުކުރުމުގެ އިންތިޒާމް ހަމަޖެއްސުމާއި، ފަންޑުގެ ފައިސާ ބޭނުންކުރާ ގޮތުގެ ރިޕޯޓުތައް މުރާޖަޢާކުރި އެވް ފިނޭންސާއި، ޑޮނޭޝަނުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިދާރާތަކުން ހުށަހެޅުން؛

(6) ކައުންސިލުގެ ލޯކަލްގަވަރމަންޓާއި ކައުންސިލުން ހަވާލުކުރާ އެހެން މަސައްކަތްތަކަށް ފުރިހަމައަށް ތަންފީޛުކުރުން.

41. (ހ) ކައުންސިލުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަށް އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ، ކޮންމެ އަހަރަކުވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ބަޖެޓުގެ

ނަޝަރު ރިސަރޗް
ކައުންސިލުގެ މާލީ ކަންކަން

ދަށުން ދައުލަތުގެ މާލިއްޔާއިން އެ ކައުންސިލަކަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން، މިނިސްޓްރީގެ ލަފާގެ މަތިން، މިނިސްޓްރީން ކައުންސިލުގެ ބަޖެޓް އެކުލަވާލައި، ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2006 (ދައުލަތުގެ މާލިއްޔަތުގެ ޤާނޫނު) އާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

އަހަރީ ރިޕޯޓު | 42. ކޮންމެ އަހަރެއްގެ މާލީ މަސް ނިމުމުގެ ކުރިން ކައުންސިލްތަކުގެ މަސައްކަތްތަކާބެހޭ އަހަރީ ރިޕޯޓެއް އެކުލަވާލައި، މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ރިޕޯޓު ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ހަތްވަނަ ބާބު
މާލިއްޔަތު

ހަރަދު އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ބަޖެޓް ފަންޑު | 43. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަތީ ބަޔާންކުރެވޭ ކަންކަން ކުރިއަށްގެންދިއުމަށްޓަކައި މިނިސްޓްރީން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމުން ޚަރަދުކުރުމަށްޓަކައި ހަރަދު އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ބަޖެޓް ފަންޑެއް އޮންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، މިނިސްޓްރީގެ ބެލުމުގެ ދަށުން މިހާރު ހިނގަމުން އަންނަ ހަރަދު އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ބަޖެޓް ފަންޑަކީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފެއްދި ފަންޑުކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

ފަންޑަށް ޖަމާކުރެވޭ ފައިސާ | 44. ހަރަދު އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ބަޖެޓް ފަންޑަށް ޖަމާކުރެވޭ ފައިސާއާއި އެހެނިހެން މާލީ މަންފާ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ފަންޑު ޚަރަދުކުރުން | 45. (ހ) އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ކުރުމަށް ހަރަދު އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ބަޖެޓް ފަންޑުގެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) ޤާނޫނުގެ ދަށުން މަތީ ބަޔާންކުރެވޭ ކަންކަން

ކުރިއަރުވުމަށްޓަކައި މިނިސްޓްރީން ކުރަންޖެހޭ ހަރަދުތައް ކުރުމަށް؛ މީގެ ތެރޭގައި ދަރިވަރުންނަށް ދޭ ސްކޮލަރޝިޕާއި ލޯން ފައިސާ ހިމެނެއެވެ.

(2) މިނިސްޓްރީގެ ކޮމިޓީތަކާއި، ޖަމާޢަތްތަކުގައި ހިމެނޭ މެންބަރުންނާއި، މިނިސްޓްރީގެ މުވައްޒަފުންނަށް ހަމަޖެއްސާފައިވާ ޤަވާޢިދުން އެހެނިހެން ހަރަދުކުރުމަށް؛ މީގެ ތެރޭގައި މެންބަރުންނަށް ދޭ އެލަވަންސް ހިމެނެއެވެ.

(3) މި ޤާނޫނުން ލިބިދޭ ބާރުތަކުގެ ބޭނުންކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކަށް ހަރަދުތައް ކުރުމަށްޓަކައި، ރިކްރޫޓްމަންޓާއި، މެސެންޖަރއާއި، އެހެން ތަކެތި ގަތުމާއި، ކުއްލިން ހިފުމާއި، ބިން ގަތުމާއި، އިމާރާތް ކުރުމަށް.

ސަރުކާރު އެޖެންސީތަކުން ބަޖެޓް ފަންޑު ބޭނުންކުރުން

46. ސަރުކާރު އެޖެންސީތަކުން ބަޖެޓް ފަންޑު ހިންގުމުން ގެންދާނީ މިނިސްޓްރީގެ ބެލުމުގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އެކުލަވާލާ ފަންޑުގެ ބަޖެޓުގެ ދަށުންނެވެ.

ހަރަދުކުރުމާއި އަންދާޒާ ހަރަދުތައް ކަނޑައަޅުން

47. (ހ) ސަރުކާރު އެޖެންސީތަކުން ބަޖެޓް ފަންޑުގެ އާމްދަނީ އެކައުންޓުން އެ އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި ކުރުމަށް މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައިފައިވާ ހަރަދުތައް ފަންޑުން ނެގޭނެއެވެ.

(ށ) ކޮންމެ އަހަރަކު ފަންޑުގެ ކުރިން، ފަންޑުން ހަރަދުކުރުމަށް އެ އަހަރަކަށް އަންދާޒާކުރާ މިންވަރު މިނިސްޓްރީން ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) އަހަރު ފެށުމުގެ ކުރިން، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ތައްޔާރުކުރި އަންދާޒާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ފަންޑުން ހަރަދުކުރުމަށް އެ އަހަރަކަށް މިނިސްޓަރު ހުށަހަޅާ މިންވަރު މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީއަށް އެޕްރޫވަލް އަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

(ނ) ވުޒާރާއިން އަންދާޒާކުރާ ސަޕްލިމެންޓަރީ ޚަރަދުތައް އަހަރުގެ ކޮންމެ ހިސާބުގައިވިޔަސް މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މިގޮތަށް ހުށަހަޅުމުން، އިތުރަށް ކުރަން ހުށަހަޅާ މުޅި ޚަރަދު ނުވަތަ އެއްބައި ކުރުމުގެ ހުއްދަ މިނިސްޓަރަށް ދެވިދާނެއެވެ.

48. ފަންޑުގެ އެކައުންޓްތަކާއި ރިޕޯޓްތައް

(ހ) ކޮންމެ މާލީ އަހަރަކު، ހަޔަރ އެޑިޔުކޭޝަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑު އޯޑިޓަރ ޖެނެރަލް އޯޑިޓްކޮށް، އޯޑިޓް ރިޕޯޓް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އޯޑިޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ނިމުމުން އެ އަހަރަކު ފަންޑު ހިންގި ގޮތުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކޮށް، ކޮންމެ މާލީ އަހަރެއް ނިމޭތާ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވުމަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

49. ގަވާއިދު ހެދުން

ހަޔަރ އެޑިޔުކޭޝަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފަންޑުގެ ބޭނުން ހިންގުމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދެއް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންވާނެއެވެ.

ތިންވަނަ ބައި
މަތީ ތަޢުލީމު ފޯރުކޮށްދޭ އެކިއެކި އިންސްޓިޓިއުޝަންތައް

އެއްވަނަ ބާބު
ސަރުކާރުގެ ޔުނިވަރސިޓީ ހިންގުން

50. ސަރުކާރުގެ ޔުނިވަރސިޓީތައް

(ހ) ސަރުކާރުގެ ޔުނިވަރސިޓީތަކުގެ ގޮތުގައި މިޤާނޫނު ހިނގަމުން އަންނަނީ އަންނަނިވި 2 (ދެއް) ޔުނިވަރސިޓީއެވެ.

(1) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީ؛ އަދި

(2) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިސްލާމީ ޔުނިވަރސިޓީ.

ސަރުކާރުގެ ޔުނިވަރސިޓީތަކުގެ ޒިންމާތައް

51. (ހ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ސަރުކާރުގެ ޔުނިވަރސިޓީތަކުގެ ޒިންމާގައި އެކުލެވިގެންވާނީ އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(1) ޔުނިވަރސިޓީ އުފައްދާ މަޤްޞަދާއި ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު؛

(2) ޔުނިވަރސިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް؛

(3) ޔުނިވަރސިޓީ އެކުލެވިގެންވާގޮތް؛ (ޔުނިވަރސިޓީ ކައުންސިލާއި، އެކަޑެމިކް ސެނެޓާއި، އިދާރީ އަދި ތަޢުލީމީ ގޮތުން ޔުނިވަރސިޓީ ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ފެކަލްޓީތަކާއި، ސެންޓަރުތަކާއި، ސްކޫލްތަކާއި، ޑިޕާޓްމަންޓްތަކާއި، އިންސްޓިޓިއުޓް ފަދަ ތަންތަން)

(4) ކައުންސިލާއި، އެކަޑެމިކް ސެނެޓާއި، އިދާރީ އަދި ތަޢުލީމީ އެކި ގުނަވަންތަކުގެ މެމްބަރުންނާއި މީހުން ކަނޑައަޅައި ޢައްޔަންކުރާނެގޮތް؛

(5) ކައުންސިލާއި، އެކަޑެމިކް ސެނެޓާއި، އިދާރީ އަދި ތަޢުލީމީ އެކި ގުނަވަންތަކުގެ ޖަލްސާތައް ބޭއްވުމާގުޅޭ ހުރިހާ ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް؛

(6) ޔުނިވަރސިޓީގެ މާލީ ކަންކަން؛

(7) ޔުނިވަރސިޓީ އުފެދުމާ ގުޅިގެން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހާ ގަވާއިދުތަކާ ބޭރު ސާފު އުސޫލުތައް އޮންނަންވާނެއެވެ.

ނުވަވަނަ ބާބު

އަމިއްލަ ޔުނިވަރސިޓީ ހިންގުން

އަމިއްލަ ޔުނިވަރސިޓީތައް ޤާއިމުކުރުން

52. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަމިއްލަ ޔުނިވަރސިޓީއެއް ހިންގޭނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ޔުނިވަރސިޓީއެއް މިނިސްޓްރީގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެންނެވެ.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަމިއްލަ ޔުނިވަރސިޓީ ރަޖިސްޓަރީކުރުމާއި، ޔުނިވަރސިޓީ ގެ ހައިސިއްޔަތު ދިނުމާއި، ޔުނިވަރސިޓީ ހިންގުމާބެހޭ ކަންކަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އަމިއްލަ ޔުނިވަރސިޓީއެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ ޝަރުޠުތައް

53. (ހ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަމިއްލަ ޔުނިވަރސިޓީއެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭނީ އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުތަކެވެ.

(1) ކޮލެޖެއްގެ ގޮތުގައި މެދު ކަނޑުމެއްނެތި ހިންގަމުން އަންނަތާ މަދުވެގެން 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ވެފައިވުން؛

(2) ޑިޕްލޮމާއާއި އެޑްވާންސްޑް ޑިޕްލޮމާ/ އެސޯސިއޭޓް ބެޗެލަރސް އަދި މާސްޓަރސް ޑިގްރީ ކޮލިފިކޭޝަންތައް ހިންގުން އޮތުން؛

(4) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެހެން ޝަރުޠުތައް.

(ށ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ތަޢުލީމީ ޕްރޮގްރާމެއް ކާމިޔާބުކަމާއެކު ހިންގުން ކަމަށް ބެލެވޭނީ، އެ ޕްރޮގްރާމެއް އޮތޯރިޓީން ފާސްކުރުމަށް ފަހު އެ ޕްރޮގްރާމެއްގެ ދެ ބެޗް އޮތޯރިޓީން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށް ހިންގުމަށްފަހު ދަރިވަރުން ގްރެޖުއޭޓްވުމުންނެވެ.

ޔުނިވަރސިޓީ އުފެއްދުން

54. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޔުނިވަރސިޓީއެއް ގާއިމުކޮށް ހިންގުމަށް އެދި ފަރާތްތަކުންނާއި، މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީން ދިނުމަށް ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ ކޮލެޖްތައް ނުވަތަ އެފަދަ މަރުކަޒުތައް ޔުނިވަރސިޓީއަކަށް ބަދަލުކުރުމަށް އެދުނަމަ، ޔުނިވަރސިޓީ އުފެއްދުމަށް ބޭނުންވާ ޝަރުތު މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

އެކްރެޑިޓޭޝަން ރިޕޯޓް

55. (ހ) ޔުނިވަރސިޓީއެއް އުފެއްދުމަށް އެދި އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ މި ޤާނޫނާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވޭތޯ ބަލައި، އެކްރެޑިޓޭޝަން ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރުމަށްޓަކައި މިނިސްޓްރީން ފަންނީ ކޮމިޓީއެއް އެކުލަވާލަން ވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓްރީން އެކުލަވާލާ ފަންނީ ކޮމިޓީ އެކުލަވާލާނެ ގޮތާއި، އެ ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތަކާބެހޭ އުޞޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަންނީ ކޮމިޓީން ތައްޔާރުކުރާ އެކްރެޑިޓޭޝަން ރިޕޯޓް، ޔުނިވަރސިޓީގެ ލައިސަންސް އެދި ހުށަހަޅާތާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވާލައި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ރިޕޯޓުގައި ޔުނިވަރސިޓީ އުފެއްދުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމުގައި މި ޤާނޫނާ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ހުރިހާ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަވާކަން ނުވަތަ ނުވާކަން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ އެކްރެޑިޓޭޝަން ރިޕޯޓް މިނިސްޓްރީން ދިރާސާކުރުމަށްފަހު، އެ ރިޕޯޓް ލިބޭތާ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަކަށް ގޮތް

ނިންމަންވާނެއެވެ.

(1) ޓްރައިބިއުނަލް އެދުމުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމުގައި، ހުރިހާ ޝަރުތުތަކެއް ފުރިހަމަވާގޮތުން ހާޒިރުކުރެވޭނަމަ، ޓްރައިބިއުނަލް ޤަރާރު ދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) ޓްރައިބިއުނަލް އެދުމުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމުގައި، ހުރިހާ ޝަރުތުތަކެއް ފުރިހަމަވާގޮތުން ނުފެންނަނަމަ، ހުށަހެޅުން ގަބޫލުނުކުރުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ޤަރާރު މިނިސްޓްރީން ދޫކުރަން ނިންމާ ހާލަތުގައި، އެ ޓްރައިބިއުނަލުން ރަޖިސްޓްރީވެފައިވާތާރީޚުގެ ފަހުން ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) ޓްރައިބިއުނަލް އެފަދައިން ދޫކުރާ ޤަރާރު ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ޤަރާރަށް ބަދަލު ގެނައުން

56. (ހ) މަތީ ބަޔާންކުރެވުނު މަސައްކަތްކުރަން ކަމުގައިވާނަމަ މިނިސްޓްރީއަށް ފެނިއްޖެނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތީން ޓްރައިބިއުނަލުން އަމުރުކޮށް އެ ޓްރައިބިއުނަލަކުން ދޫކުރެވޭ ޤަރާރަށް، ބަދަލުގެނައުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓްރީއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤަރާރަށް ގެންނަ ބަދަލެއް އެ ޓްރައިބިއުނަލްއާއި މަސައްކަތްކޮށްގެން ހިންގުން އިޢުލާނުކޮށް ގެނެވޭ ބަދަލުތަކާމެދު ބަދަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތީން މެނުވީ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ޤަރާރު މިނިސްޓްރީން

ބާޠިލުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ރ) އުނިވަރސިޓީއަކަށް ދޫކޮށްފައިވާ ޗާޓަރު ބާޠިލުކުރުމުގެ ނިޔަތު އެކަން ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓްގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެ އުނިވަރސިޓީގެ އެންމެހާ ޒިންމާތަކާއި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުނިވަރސިޓީ ރަޖިސްޓަރީކުރެވުނު ހިންގުމުގެ ގޮތުގައި އެއްގޮތަށް ގޮތެއްގެމަތިން ހުއްޓުވަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ޗާޓަރު ބާޠިލުކުރުމުން ނަމަވެސް، އެ އުނިވަރސިޓީއަކުން އޭގެ ކުރިން ދޫކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ސަނަދެއް ބާޠިލުނުވާނެއެވެ.

ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު

57. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އުނިވަރސިޓީއެއް އުފެއްދުމަށް ޗާޓަރުއެއް މިނިސްޓްރީން ދިނުމުގެ ނަތީޖާއަކީ، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ، ވަކި ސިއްކައެއް އޮންނަ، އަމިއްލަ ނަމުގައި ދައުވާކުރުމާއި ދައުވާ ލިބިގަތުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއް އުފެދުމެވެ.

(ނ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަތީ ތައުލީމު ދިނުމަށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ކޮލެޖެއް އުނިވަރސިޓީއަކަށް ބަދަލުކޮށްފިނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމުގެ އިތުރުން، އެ ކޮލެޖެއްގެ އެންމެހާ ޒިންމާތަކާއި އިލްތިޒާމްތައް އަދި ޙުޤޫޤު އުނިވަރސިޓީއަށް ބަދަލުވެގެންދާނެއެވެ.

ޖަވާބުދާރީވުން

58. އުނިވަރސިޓީގެ ކަންތައްތަކުގައި މިނިސްޓްރީއަށް ޖަވާބުދާރީވާނީ އުނިވަރސިޓީ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ނުވަތަ އުނިވަރސިޓީގެ ވައިސް ޗާންސެލަރއެވެ.

ރަޖިސްޓަރީވުމަށްފަހު ކުރެވިދާނެ ކަންކަން

59. ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިވާ އުނިވަރސިޓީއަކަށް ތިރީގައި މި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ކުރެވިދާނެއެވެ.

(ހ) ޤާނޫނީ ޝަރުޢީ ކޯޓުތަކުން ޙުކުމްކުރައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ކޮމިޝަނަށް ބޭރު އެންމެހާ ކަންކަން ކުރުން؛

(ށ) ކޮމިޝަނުގެ ހިންގާނެ ޤަވާޢިދު އެކުލަވާލުން؛

(ނ) މި ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، ކޮމިޝަނުގެ އެންމެހާ ފަންވަރު ކަނަވަރުކުރުމުގެ ނިޒާމާއި މިންގަނޑުތައް ޤާއިމުކޮށް ދަމަހައްޓުން.

ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް 60. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކޮމިޝަނުން އުފުއްދައިފިނަމަ މި ޤާނޫނުގައި ބާރުތަކާ އެންމެހާ ކަންކަން ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ލިބިފައިވާ، ވަކި ޝަޚްޞަކަށް ނޫނަސް، އަމިއްލަ ނަމުގައި ދައުވާ ކުރުމާއި ދައުވާ ލިބިގަތުމުގެ ބާރު ލިބިފައިވާ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞެއް އުފެދިގެންދާނެއެވެ.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރި ޢަދުލުވެރި ދިނުމަށް ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިވާ ކޮލެޖުތައް ކޮމިޝަނުގައި ރަޖިސްޓަރީކުރަންވާނެ، މިމާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަމުގެ އިތުރުން، އެކޮލެޖުތައް އެންމެހާ ރައްޔިތުންނަށް އިލްމީ ޙާލަތު އަދަދު އެގޮތަށް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ކޮމިޝަނުގެ މަސްރަފު 61. (ހ) ކޮމިޝަނުގެ މަސްރަފު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަށް ނުވަތަ ރާއްޖޭގެ ކުރިއެރުމަށް ބޭނުންވާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ކޮމިޝަނަށް ކަނޑައަޅާ ދައުލަތުގެ ހިސާބުތަކުން ދިރާސާ އިތުރުކުރަން ހުށަހަޅާ ފައިސާއިން ކޮމިޝަނުގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނޭ ކަންކަމަށް ހޭދަކުރެވޭނެއެވެ. މި މަސްރަފު ހިސާބުކޮށް ގޮތުން މަސައްކަތް ކުރުމަށްޓަކައި ކަނޑައަޅާ ކޮމިޝަނުގެ މަސްރަފުތަކުގެ ތަފްޞީލު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) އިސްލާމްދީނަށް ޚިލާފުނުވާ އަދި އެދިނުގެ އަސާސީ

ބޯލަނބައި ހިތްވަރުގަދަ، ސުލްޙަވެރި، ދިވެހި ޤައުމިއްޔަތަށް ލޯބިކުރާ ހަރުދަނާ ދިވެހިދަރިން އުފެއްދުން؛

(2) ދިވެހިބަހާއި ދިވެހިންގެ ސަގާފަތާއި އާދަކާދަ ރައްކާތެރިކޮށް ދެމެހެއްޓުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛

(3) ތަޢުލީމު އިލްމީ ދާއިރާތަކުން ކިޔެވުމާއި ދިރާސާކުރުމާއި ކިޔަވައިދިނުމާއި އުނގެނުމުގެ އީޖާދީ ގޮތްތައް ތަޖުރިބާކުރުމާއި ކުރިއެރުވުމަށް ހިތްވަރު ދިނުން؛

(4) ރާއްޖޭގެ ތަރައްޤީއަށް ބޭނުންވާ ދާއިރާތަކުން މީހުން ބިނާކުރުން.

ޔުނިވަރސިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

62. (ހ) ޔުނިވަރސިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ހިމެނެންވާނެއެވެ.

(1) ޔުނިވަރސިޓީގައި ހިންގާ ކޯސްތަކާއި ލިބޭނެ ތަމްރީނާއި ތަޢުލީމާއި ގުޅިގެން ޑިޕްލޮމާ، ބެޗެލަރސް، މާސްޓަރސް، އަދި ޑޮކްޓަރޭޓް ފެންވަރާއި އެ ފެންވަރުގެ ސަނަދުތަކާއި އެވޯޑުތައް ދިނުން؛

(2) އިލްމީ ދިރާސާކުރުމާއި މިފަދަ ދިރާސާތައް ޤައުމީ އަދި ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޖުތަމަޢުގެ މަންފާއަށްޓަކައި ޝާއިޢުކުރުން؛

(3) ޔުނިވަރސިޓީގެ މަޤްބޫލުކަން ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި ޔުނިވަރސިޓީގެ ވަސީލަތްތައް ތަރައްޤީކޮށް އިތުރު ވަސީލަތްތައް ހޯދުން؛

(4) އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކާ

ހިމާޔަތްވާގޮތަށް މަޖިލީހުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޤްސަދުތައް
ހާސިލްކުރުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ކަމެއް ކުރުން.

ޔުނިވަރސިޓީގެ ބާރުތައް **63.** (ހ) މިގާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކުރާ އަމިއްލަ ޔުނިވަރސިޓީއަކަށް އާ ޔުނިވަރސިޓީއެއްގެ މަޤްސަދުތައް ހާސިލްކުރުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި ބާރުތައް ލިބިގެންވެއެވެ.

(1) ގަތުމާއި ކުއްޔަށް ހިފުމާއި ނުވަތަ އެހެން ގޮތަކުން ނަގަފޭސް އުފުލޭ ނުވަތަ ނުއުފުލޭ މުދަލާއި ނުވަތަ އެއިގެ ލިބިގަތުމާއި، ވިއްކުމާއި ކުއްޔަށް ދިނުމާއި ނުވަތަ އެހެން ގޮތަކުން ނަގަފޭސް މުދަލުގެ ދޫކޮށްލުން؛

(2) ސައިންޓިފިކް ހޯދުންތަކާއި އިލްމީ ދިރާސާތައް އަދި އާ އުފެއްދުންތަކާއި މުދާ، ވިޔަފާރީގެ އުސޫލުން ތަރައްޤީކުރުން؛

(3) ޔުނިވަރސިޓީގެ ފަރާތުން އެހެން ފަރާތްތަކަށް ކޮންސަލް މަސައްކަތްތަކާއި ދުވާ ހިދުމަތްތަކާއި ޓްރެއިނިންގ މަޝްވަރާތަކާއި މުދަލަށް އަގު ނުވަތަ ބަދަލު ހޯދުން؛

(4) ޔުނިވަރސިޓީގެ މަޤްސަދުތައް ހާސިލްކުރުމަށް މަދުވެގެން ގެއްލުމެއްގަދިން ކުންފުނި އުފެއްދުމާއި އެހެން ފަރާތްތަކާ އެކުވެގެން ކުންފުނި އުފެއްދުމުގައި ބައިވެރިވުން؛

(5) ސްކޮލަރޝިޕްސާއި އެވޯޑްތައް ދިނުމާއި ގަތުން؛

(6) އެކަޑެމިކް ޗެއަރސް އުފެއްދުން؛

(7) ޑިވިޝަން ހިންގާ، ޔުނިވަރސިޓީގެ ހާސިލްކުރުމަށް އެހީވާ ވިޔަފާރިއާއި

ކަންކަމުގައި ބަލައިގަތުން؛

(8) ހަދާދީނުގެ ކަންތައް؛

(9) ބިދޭތަކުންގެ ތަންކަން؛

(10) ދިނުމަކަށް ހުއްދަ ދީފައި ހުންނަ ދަތުރުތަކާ ގުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ތަންކަން، ބިދޭތަކުން ޝަރުޠުތަކާ ހަދާ ގޮތަށް ކަންކަން ހިންގުން؛

(11) ދުވާލީ ފުރުދަތާ ގުޅޭ ކަންކަން؛

(12) ދިނުމަކަށް ހުއްދަ ދީފައި ވިއަފާރިތަކުގެ، ވިއަފާރި ހިންގުން؛

(13) ބިލްޑިންގ ތަފާތުކަންކަން؛

(14) ތަކެތި ވަޒަންކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތްތަކާ ގުޅޭ ތަކެތި؛

(15) ސަރުކާރުގެ ތަކެތި ތަކުރާރުކުރުން؛

(16) ތަކެތި ގެންނަ ފަރާތްތަކާ ދެކޮޅަށް ގެންނަ ތަކެތި؛

(17) ގަދާ ގާތް ބިނާތަކާ، ވަބާއީ ބަލިތަކާ ގުޅޭ ކަންކަން؛

(18) ދިނުމަކަށް ހުއްދަ ދީފައި ތަކެތި ބާލައިގެން ދާ ގޮތާ ގުޅޭ ކަންކަން؛

(19) މި ޤާނޫނުން ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނަކުން ޓްރިބިއުނަލަށް ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ދީފައިވާ އެހެނިހެން ކަންތައްތައް ކުރުން؛

(20) ޓްރިބިއުނަލަށް ލިބިގެންވާ ބާރުތަކާ ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާރުތައް ބޭނުންކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް ޓްރިބިއުނަލުން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

ޓްރިބިއުނަލް އެކުލަވާލެވެންވާ ގޮތް

64. ޓްރިބިއުނަލް އެކުލަވާލެވެންވާނީ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގުނަވަންތަކުގެ މައްޗަށެވެ.

(ހ) ޓްރިބިއުނަލްގެ މަޖިލިސް؛

(ށ) އެކަޑެމިކް ސެކްޝަން؛

(ނ) ރަޖިސްޓްރީ؛

(ރ) އިދާރީ އަދި ތަޢުލީމީ ގޮތުން ޓްރިބިއުނަލް ހިންގުމަށްޓަކައި ޓްރިބިއުނަލްގެ މަޖިލީހުން އުފައްދާ ކޮމިޓީތަކާއި ޑިވިޜަންތަކާއި ސެކްޝަންތަކާއި ސްޓާފާއި ޑިޕާޓްމަންޓާއި ޔުނިޓާއި އިންސްޓިޓިއުޓާއި ޓްރިބިއުނަލް ފަދަ ތަންތަން؛

(ބ) ޓްރިބިއުނަލްގެ މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅާ ޓްރިބިއުނަލްގެ ފަންނީ، އިދާރީ އަދި އެހެނިހެން މުވައްޒަފުން؛

(ޅ) ސަކުރާބަލާ ކޮމިޓީ؛

(ރ) ދަރިވަރުންގެ ޖަމުޢިއްޔާ.

ޓްރަސްޓީގެ މަޖިލިސް

65. (ހ) ޓްރަސްޓީ މަޖިލީހަކީ ޓްރަސްޓީ ހިންގާ އެންމެ އިސްފަރާތެވެ. ޓްރަސްޓީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އެކުލެވިގެންވާ ގޮތާއި މެންބަރުންގެ މެންބަރުކަމުގެ ދައުރު، މިޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޓްރަސްޓީ މަޖިލީހުގެ ތިރީގައިވާ ބާރުތަކާއި ކަންތައްތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ތަފްސީލުކޮށް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ޓްރަސްޓީ މަޖިލީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް؛

(2) ޓްރަސްޓީ މަޖިލީހުގެ ޒިންމާ އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުން؛

(3) ޓްރަސްޓީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން؛

(4) ޓްރަސްޓީ މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނީ އަދަދު؛

(5) ޓްރަސްޓީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ޝަރުތު؛

(6) ޓްރަސްޓީ މަޖިލީހުގެ ރައީސް؛

(7) ޓްރަސްޓީ މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސް؛

(8) ޓްރަސްޓީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު؛

(9) ޓްރަސްޓީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މަޤާމު ހުސްވުން.

(ށ) ޓްރައިބިއުނަލްގެ މަޖިލީހުން އެކުލަވާލާ އެންމެހާ އުސޫލުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި އަދި އެ މަޖިލީހުގެ ނިންމުންތަކާއި ޓްރައިބިއުނަލްގެ ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެގޮތަށް ޝާއިޢުކުރުމާއެކު ފަސްނުކޮށް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ވެބްސައިޓުގައި ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

ޓްރައިބިއުނަލްގެ އަހަރީ ރިޕޯޓު

66. (ހ) ޓްރައިބިއުނަލްގެ މަސައްކަތާއި އަދި އިދާރީ ކަންތައްތަކާބެހޭ މަޢުލޫމާތު އެ ކަންކަން ހިމެނޭގޮތަށް ތައްޔާރުކުރާ އަހަރީ ރިޕޯޓެއް، ޓްރައިބިއުނަލްގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ ދަށުން އަހަރީ ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޓްރައިބިއުނަލްގެ އަހަރީ ރިޕޯޓުގެ ތެރޭގައި މަޢުލޫމާތު މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ބައިތަކެއް ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) އަހަރީ ރިޕޯޓުގެ ފުރަތަމަ ބައި؛ އަދި

(2) އަހަރީ ރިޕޯޓުގެ މަސައްކަތުގެ ތަފްސީލުތައް ބަޔާންކުރުން.

ޓްރައިބިއުނަލްގެ އާމްދަނީ ހޯދުން

67. (ހ) ޓްރައިބިއުނަލްގެ ހަރަދުތަކަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ހޯދާނީ އެވަނީއެވެ.

(1) ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން؛

(2) ދަރަނިވެރިންގެ ފައިސާ؛

(3) ޓްރައިބިއުނަލްގެ އާމްދަނީން ލިބޭފައިސާ؛

(4) ޓްރައިބިއުނަލްގެ ހިދުމަތްތަކުގެ ބަދަލުގައި ލިބޭ ފައިސާ؛

(5) ޔުނިވަރސިޓީގެ ޑިވިޝަންތަކުން ހިސާބާ ގުޅޭ ބަޔާންތައް
ހުށަހަޅަންޖެހޭ ރިޕޯޓުތަކާއި ދިރާސާތަކުން؛

(6) ޔުނިވަރސިޓީގެ މަޤްޞަދާއި އެއްގޮތަށް ޑިވިޝަންތަކުގެ
މަސައްކަތްތައް؛

(7) ކޯސްތަކުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ރިޕޯޓާއި ފައިނޭންސް
މަޢުލޫމާތު.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޑިވިޝަންތައް ހިންގާނެ ގޮތުގެ ތަފްސީލް
މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ޔުނިވަރސިޓީގެ ތަރުތީބާއި
އިންތިޒާމު ސިޔާސަތު މިންގަނޑު

68\. (ހ) ޔުނިވަރސިޓީތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ މުވައްޒަފުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ
ކޯޑް އޮފް ކޮންޑަކްޓެއް މިނިސްޓްރީން އެކުލަވާލައި
އާންމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ޔުނިވަރސިޓީގެ މުވައްޒަފުންނާ ގުޅޭގޮތުން ކަންކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ
ގޮތް ބަޔާންކުރާ ޔުނިވަރސިޓީގެ މުވައްޒަފުންގެ ފެހި ފޮތެއް ގަވާއިދެއް
ޔުނިވަރސިޓީ މަޖިލީހުން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

(ނ) ޔުނިވަރސިޓީ ދަރިވަރުންގެ ސުލޫކު ހިފެހެއްޓުމައި ސުލޫކީ ފިޔަވަޅުތައް
އެޅުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ޔުނިވަރސިޓީ މަޖިލީހުން އެކުލަވާލާ
އުސޫލަކާ އެއްގޮތަށް ގާއިމުކުރެވޭ ފަރާތަކާ ރާއްޖެއަށްވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށް
ބާރުލިބިގެންވާ ފަރާތަކުން ދަރިވަރެއްގެ މައްޗަށް ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ
ކުރިން އެފަރާތަށް ދިފާޢުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދޭންވާނެއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދު އެކުލަވާލާއިރު ޔުނިވަރސިޓީގެ ކޯޑު

ފަރިތަކަށް ދިނުމުގެ ކޮންޓްރެކްޓް، ތިން ދުވަހުގެ ނޯޓިހެއް ދިނުމަށް ފަހު ކުއްލި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރެކްޓް ކެންސަލް ކުރެވުމުގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ ކަންކަމަށް ދަށުވެފައި ހުންނަންވާނެ ގޮތް ކަށަވަރުކުރުން.

69. ތިން ދުވަހުގެ ނޯޓިހެއް ދިނުމަށް ފަހު ކުއްލި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރެކްޓް ކެންސަލް ކުރެވުން

(ހ) ތިން ދުވަހުގެ ނޯޓިހެއް ދިނުމަށް ފަހު ކުއްލި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރެކްޓް ކެންސަލް ކުރެވުމުގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ކޮންޓްރެކްޓް ކުރެވިފައި ހުންނަ ގޮތަށް ކަށަވަރުކުރުން.

(ށ) ތިން ދުވަހުގެ ނޯޓިހެއް ދިނުމަށް ފަހު ކުއްލި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރެކްޓް ކެންސަލް ކުރެވުމުގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ކޮންޓްރެކްޓް ކުރެވިފައި ހުންނަ ގޮތަށް ކަށަވަރުކުރުން، ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތަށް ކަށަވަރުކުރުން.

(ނ) ތިން ދުވަހުގެ ނޯޓިހެއް ދިނުމަށް ފަހު ކުއްލި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރެކްޓް ކެންސަލް ކުރެވުމުގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ކޮންޓްރެކްޓް ކުރެވިފައި ހުންނަ ގޮތަށް ކަށަވަރުކުރުމުގައި ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތަށް ކަށަވަރުކުރުން.

70. ފަސްދިހަ ދުވަހުގެ ނޯޓިހެއް ދިނުމަށް ފަހު ކުއްލި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރެކްޓް ކެންސަލް ކުރެވުން

(ހ) ފަސްދިހަ ދުވަހުގެ ނޯޓިހެއް ދިނުމަށް ފަހު ކުއްލި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރެކްޓް ކެންސަލް ކުރެވުމުގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ކޮންޓްރެކްޓް ކުރެވިފައި ހުންނަ ގޮތަށް ކަށަވަރުކުރުން.

(1) ކުއްލި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ކަމަށް؛

(2) ކޮންޓްރެކްޓް ބަދަލުކުރުން ކަމަށް؛

(3) ކުއްލި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތަށް ކަށަވަރުކުރުން ކަމަށް؛

(4) ކަމަށް ވާނެ ކަންތައް؛

(5) ތިއުނިވަރުސިޓީ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ތަންތަނުގައި ތިބެގެން ކުރަންޖެހޭ ވެރިކަން؛

(6) ތިއުނިވަރުސިޓީގައި ތިއުނިވަރުސިޓީ ވަނުމުގެ ކުރިން ހިނގާ ކަންކަމުގައި ބައިވެރިވުން؛

(7) ޚިލާފު ވިދާނުގެ ބާރު؛

(8) ވަގުތު ފަހުގެ؛

(9) ވަނުވަނީ ކަމުގައި ބަލައިގެންނުވާ ކަންކަމުގެ؛

(10) ހިއްދަ ނުލާ ތިއުނިވަރުސިޓީގެ ކަންކަމުގައި ބައި ބަދަލުކުރުން؛

(11) ތިއުނިވަރުސިޓީ ހުންނަ ތަނުގެ؛

(12) ކަންބޮޑުވުގެ ކޮންޓްރެކްޓް؛

(13) ބަދަލުކުރާ ކަންތައްތަކުގެ؛

(14) ވަގުތުކުރުން؛

(15) ފާ؛

(16) ދާއިރާ ތެރެއިން ތިބޭ ތަންތަނުގެ؛

(17) ވަރަށް ކަށ

(18) ދަތުރުފުޅުގެ ފުރަތަމަ ދުވަހު؛

(19) ތިއުރަސްވެފައި ތަނަކުން ތިބިމީހާ ފޯނު ނަންބަރު ހޯދުމަށް ހަނދާންކުރާ ފަދަ؛

(20) ތިއުރަސްވެ ކުށްވެދާނެ ގޮތް؛

(21) ތިމަންފުޅާ ގުޅުން.

(ބ) ދ ފާހަގަކުރެވި ބަދަލުތަކާ ގުޅުންހުރި ތަފާތު ގޮތްތަކާ ދ ފުރަތަމަ ފަރާތަށް ހަނދާންކުރުން.

71. (ހ) ތިއުރަސްވެފައި ތިބިމީހާ ތަނާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކާ ގުޅުވައި ކުށްވެދާނެ ގޮތް ކަށަވަރުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކަންތައް ކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖެ ހަމަޖެއްސުން.

(1) ދ ފުރަތަމަ ފަރާތަށް ފަރުތަކުން ހަގީގަތުގައި ދަތުރުފުޅުގައި ގަސްދުކުރާ ގޮތް؛

(2) ދިވެހިރާއްޖެ ފޮނުވާ "ފަސްޓް ކްލާސް" ދަތުރުފުޅުގެ ފަސްދުވަހު ފަހުން ދަތުރުފުޅު ބާތިލްކުރާ ގޮތް؛

(3) ތިއުރަސްވެފައި ތަކެއް ތިއުރަސްވެފައި ދުވަސް ދިގުވެ ދަތުރުފުޅު ކެންސަލްކުރާ ގޮތް؛

(4) ތިއުރަސްވެފައި ފާހަގަ ކުށްތައް ހުއްދަ ކުރުން؛

(5) ފަރާތުގެ ކުށުގެ ހުއްދަ ކުރުން؛

(ނ) ޖެނެރަލް (ހ) ގެންނަން ތަކުރާރު ކުރެވޭ ކަމަށް ކަނޑައަޅާ ކަންކަން ހިންގުމުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ކަންކަން ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ކަންކަން ހިންގުމަށް ކުރިއަރުވައި ދިއުން.

(ރ) ޖެނެރަލް (ހ) ގެންނަ ކޮމިޓީތަކުގެ ކަންކަމުގެ ކާމިޔާބީ ހިނގާ ގޮތާ ގުޅިގެން ކަންކަމުގެ ދަށުން ކަންކަން ހިންގުމަށް ކުރިއަރުވައި ދިއުން.

(ބ) ދ ޖެނެރަލް ގަނޑުގެ ކަންކަމުގެ ކުރިއަރުވާ ގޮތާ ގުޅިގެން "ކ" ބަލައި ދ ފާސްކުރުމުގެ ގަނޑު ކަންކަމުގެ ދަށުން ކަންކަން ހިންގުމަށް ކުރިއަރުވައި ދިއުން.

72. (ހ) ތަކުރާރު ކުރެވޭ ކަންކަމުގެ ދަށުން ކަންކަން ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ކަންކަން ހިންގުމަށް ކުރިއަރުވައި ދިއުން.

(1) ކަންކަމުގެ ދަށުން ހިންގާ ކަންކަމާ ގުޅުންހުރި ކަންކަމުގެ ބަދަލު ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިން ކަންކަމުގެ ދަށުން ކަންކަން ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ކަންކަން ހިންގުމަށް ކުރިއަރުވައި ދިއުން؛

(2) ދ ފާސްކުރުމުގެ ކަންކަމުގެ ދަށުން ކަންކަން ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ކަންކަން ހިންގުމަށް ކުރިއަރުވައި ދިއުން؛

(3) ދ ފާސްކުރުމުގެ ކަންކަމުގެ ދަށުން ކަންކަމުގެ ކާމިޔާބީ ހިނގާ ގޮތާ ގުޅިގެން "ކ" ބަލައި ދ ފާސްކުރުމުގެ ގަނޑު ކަންކަމުގެ ދަށުން ކަންކަން ހިންގުމަށް ކުރިއަރުވައި ދިއުން؛

(4) ކަންކަމުގެ ދަށުން ކަންކަން ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ކަންކަން ހިންގުމަށް ކުރިއަރުވައި ދިއުން؛

(5) ތުނިވަރަށް ތަފާތު ކަންކަން ވެދާނެ ގޮތް ތަފާތު ވަރަށް ބަލައި ނިންމުން.

(ހ) ތުނިވަރަށް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ތަފާތު ވަރަށް ބަލައި، ވަގުތު ކުރިން ދެވިދާނެ ގޮތް، ތުނިވާ ފަރާތަށް ދެނެގަތުމަށް ދެވޭ ގޮތަށް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓެއް (ހާދަ) 6 (ހަތަރު) ދަށުގެ ތަނަށް ތުނިވާ ފަރާތަށް ދެއްކުން.

(ށ) ދ ބުރީގެ (ހ) ގ ތަކުން ތަފާތު ތަފާތުކުރެވުނު ތަކެއް ތުނިވަރަށް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގައި ކަންކަން ލިޔެދިނުން 6 (ހަތަރު) ދަށުގެ ގޮތަށް ބަލައި ނިންމުން.

(ނ) ދ ބުރީގެ (ށ) ގ ތަކުން ކަންކަން ތަފާތުކުރެވުނު ގޮތް ގަބޫލުކުރާ ގޮތަށް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގައި ބަލައި ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގެ ތެރެއިން ތަފާތު ކަންކަން ތަފާތުކުރެވުނު ގޮތަށް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގެ ތެރެއިން ތަފާތު ކަންކަން ދެވިދާނެ ގޮތް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގެ ތެރެއިން ތަފާތު ކަންކަން ދެވޭ ގޮތަށް ބަލައި ނިންމުން.

(ރ) ދ ބުރީގެ (ށ) ގ ތަކުން ކަންކަން ތަފާތުކުރެވުނު ގޮތް ގަބޫލުކުރާ ގޮތަށް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގައި ބަލައި ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގެ ތެރެއިން ތަފާތު ކަންކަން ތަފާތުކުރެވުނު ގޮތަށް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގެ ތެރެއިން ތަފާތު ކަންކަން ދެވޭ ގޮތަށް ބަލައި ނިންމުން.

(ބ) ދ ބުރީގެ (ށ) ގ ތަކުގައި ބަލައި ނިންމާ ކަންކަން ތަފާތުކުރެވުނު ގޮތް ގަބޫލުކުރާ ގޮތަށް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގައި ބަލައި ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގެ ތެރެއިން ތަފާތު ކަންކަން ތަފާތުކުރެވުނު ގޮތަށް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގެ ތެރެއިން ތަފާތު ކަންކަން ދެވޭ ގޮތަށް ބަލައި ނިންމުން.

(ޅ) ދ ބުރީގެ (ށ) ގ ތަކުގައި ބަލައި ނިންމާ ކަންކަން ތަފާތުކުރެވުނު ގޮތް ގަބޫލުކުރާ ގޮތަށް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގައި ބަލައި ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގެ ތެރެއިން ތަފާތު ކަންކަން ތަފާތުކުރެވުނު ގޮތަށް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގެ ތެރެއިން ތަފާތު ކަންކަން ދެވޭ ގޮތަށް ބަލައި ނިންމުން. ތަފާތު ކަންކަން ދެވިދާނެ ގޮތް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގެ ތެރެއިން ތަފާތު ކަންކަން ދެވޭ ގޮތަށް ބަލައި ނިންމުން.

ތުނިވާ ފަރާތަށް ދެވޭ ގޮތް ބަލައި ނިންމުމުގެ ކުރިން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން

73. ތުނިވާ ފަރާތަށް ދެވޭ ގޮތް ބަލައި ނިންމުމުގެ ކުރިން ތުނިވާ ފަރާތަށް ދެވޭ ގޮތް ބަލައި ނިންމުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ތަފާތުކުރެވުނު ގޮތަށް ތަފާތު ކަންކަމުގެ ލިސްޓުގެ ތެރެއިން ތަފާތު ކަންކަން ދެވޭ ގޮތަށް ބަލައި ނިންމުން. (ހ)

ތަފާސްކޮށްގެންނެވެ.

(ދ) ކޮންމެ ފަރާތަކަށް ތަފާސްކޮށްދޭ، ތިންމަސް ވެގެންދާ (ހަތަރު) ތަނަވަސް ދުވަސްތެރޭ ޢާއިލާ/ ތިމާ ދިރުވާ ފަރާތަށް ލިޔުމުން ދަންނަވަންޖެހެއެވެ.

(ވ) ދ ފާއިތުވާ ތަނަވަސް ދުވަސްތެރޭ ލިބިދާނެ ތަފާސްކުރުމުގެ ނަތީޖާ ތަފާސްކުރާ ފަރާތަށް ލިޔުމުން ދަންނަވަންޖެހޭ ކަމަށާއި، ތ ފަރާތަށް ލިޔުމުން ދަންނަވާ ގޮތް ތ ފަރާތަށް ލިޔުމުން ދަންނަވަންޖެހޭ ކަންކަން ތަފާސްކުރާ ފަރާތުން ކަނޑައަޅަންވާނެ ގޮތެވެ.

74. ތަފާސްކުރާ ފަރާތުން ތަފާސްކުރުމުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ތަފާސްކުރުމުގެ ނަތީޖާ ތަފާސްކުރާ ފަރާތަށް ލިޔުމުން ދަންނަވަންޖެހެއެވެ.

75. ތަފާސްކުރާ ފަރާތުން ތ ފާ ކަނޑައަޅާ ގޮތަށް ތ ފާ ކަންކަން ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތާ ބެހޭ ލިޔުމުން ދަންނަވަންޖެހެއެވެ.

76. (ހ) ސަރުކާރުގެ ފުރަތަމަ ދަރަޖަ ތަފާސްކުރާ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ތަފާސްކުރުމުގެ ނަތީޖާ ތަފާސްކުރާ ފަރާތަށް ލިޔުމުން ދަންނަވަންޖެހެއެވެ. ތ ފަރާތުގެ ވެރިޔާ ގުޅިގެން ތ ފަރާތުގެ ކަންކަން ބަލަހައްޓަން ދެވޭ ގޮތް ކަނޑައަޅަންވާނެ ކަމަށް ކަނޑައަޅާ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ގޮތެވެ.

(ށ) ސަރުކާރުގެ ފުރަތަމަ ދަރަޖަ ތަފާސްކުރާ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ތަފާސްކުރުމުގެ ނަތީޖާ ތަފާސްކުރާ ފަރާތަށް ލިޔުމުން ދަންނަވަންޖެހެއެވެ. ތ ފަރާތުގެ ވެރިޔާ ގުޅިގެން ތ ފަރާތުގެ ކަންކަން ބަލަހައްޓަން ދެވޭ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ގޮތެވެ.

އެހެން މަޝްވަރާތަކުގެ ތަފްޞީލު ޕްރޮގްރާމްތަކަށް ދަރިވަރުން ހިމެނުން
ދަސްކުރާނެ ގޮތުގެ މަޢުލޫމާތު.

(ނ) ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކުން ހިންގާ މަތީ ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުތަކުގައި އެންމެހާ ހިންގުމަށް ގެ މުއައްސަސާއަކުން ހޯދޭނެ ފައިސާއިން، މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއަށް އަދުވެރިކަމުގެ މަރުކަޒުތަކުގައި، އެ މުއައްސަސާއެއްގެ މުވައްޒަފުންނަށް އަމާޒުކުރެވިގެން "ޢާންމު ދަ ޖޯބު ޓްރެއިނިންގ" ގެ ގޮތުގައި ހިންގާ ފެއްދުމާއި ސަރުދަތުކުގެ ޝަރީޢަތުގައި ނިހުގެ ކޯސްތަކާއި މަތީ ފުރުޞަތު ޕްރޮގްރާމްތަކެވެ.

(ރ) ފެއްދުމާއި ސަރުދަތުކުގެ ޝަރީޢަތުގައި ހިތުން ކޯސްތައް ހިންގުމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރާ އެ މުއައްސަސާ ނުވަތަ އިދާރާގެ ޑިޕާޓްމަންޓަކީ މަތީ ތަޢުލީމު ދޭ އެހެން ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުތަކާ ގުޅިގެން ދިރާސީ ދާއިރާ ހަމަޖެއްސުމާއި ޝަހާދަތު ދޭ ގޮތުން ތަފާސްހިސާބު މަދަރުސާ ނުވަތަ އިދާރާގައި ހިފެހެއްޓުމެވެ.

(ބ) ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާތަކުން ހިންގާ މަތީ ތަޢުލީމީ މަރުކަޒުތައް ތަޢުލީމީ ހިނގަމުންދާ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދާ އެއްގޮތަށް ގެނެސްފައިވާ ބަދަލުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ބައި
އެހެނިހެން

އަށާރަވަނަ ބާބު
ޢާއްމު އުޞޫލު

ޤަވާޢިދު ހެދުމާއި ތަންފީޒުކުރުމާއި ހިންގުން 77. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބާރުލިބިދޭ ގޮތުގެ ދަށުން ތަންފީޒުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޤަވާޢިދުތައް ހަދައި ތަންފީޒުކުރާނީ ވަޒީރެވެ. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ޤަވާޢިދުތައް ހަދައި ޢާންމުކުރަންވާނީ މި ޤާނޫނު ފާސްވެ ތަސްދީޤުކުރާތާ 6 މަހުގެ ތެރޭގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް ކޮށްފި ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، 50,000ރ. (ފަންސާސް ހާސް ރުފިޔާ) އަށް ވުރެ ބޮޑު ނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

ރަޖިސްޓަރީ ނުކޮށް ކާވެނި ހިންގުން	.78	(ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން މިނިސްޓްރީގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެން ނޫން ގޮތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކާވެނި ހިންގުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
		(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް ކޮށްފި ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، 40,000ރ. (ސާޅީސް ހާސް ރުފިޔާ) އަށް ވުރެ ބޮޑު ނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.
ރަޖިސްޓަރީ ނުކޮށް އިންސްޓިޓިއުޓް ހިންގުން	.79	(ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުން މިނިސްޓްރީގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްގެން ނޫން ގޮތަކަށް އިންސްޓިޓިއުޓް ހިންގުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
		(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް ކޮށްފި ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، 30,000ރ. (ތިރީސް ހާސް ރުފިޔާ) އަށް ވުރެ ބޮޑު ނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.
އިޝްތިހާރުކުރުން މަނާ ބާވަތްތައް	.80	(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ މަތީ ތަޢުލީމު ދޭ މަރުކަޒަކުން ފިޔަވާ ޔުނިވަރސިޓީއެއް ކަމަށް، ނުވަތަ ކޮލެޖެއް ކަމަށް ނުވަތަ އިންސްޓިޓިއުޓެއް ކަމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބޭނުންކުރުމާއި، ޕްރޮމޯޓް އަދި ހުށަހެޅުން ގޮތްގޮތުން ފަދަ އިޝްތިހާރުކުރުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.
		(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމެއް ކޮށްފި ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ، 50,000ރ. (ފަންސާސް ހާސް ރުފިޔާ) އަށް ވުރެ ބޮޑު ނޫން އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރުމެވެ.

81. سَهْبَرْتَرْسْ دَوْدْتَرَّصْ رُسَرَىْءْدَسْ

(ر) ڇ ڳُسْتَرْسْءْ مَرَىْرْسْ مَرْحَهْمَرَ مْسِرَوَمَرسِوڇْهْ رِسْءْدَرَسْ هْڇِ مْسِرَوَمَرسِوڇْءْ ڪَڳَهَمَ رُسَرَىْءْدْءَڇِ سْرَوَمَ ڇِسِرسُوْهْڇِرْهَرْسْ ڳُسْتَرْوَسْڤْڇِ" هْ،ْسِرىْسْ دَوْدْتَرَّصْ ڳُسْتَرْوَسْتَرْءَڇِ سَهْبَرْتَرْسْ دَوْدْتَرَّصْ رُسَرَىْءْدَڇِ دَسَّىَسَءْدْءَوْ.

(س) ڇ دَّوْمَّرْءْ (ر) ءَڇِ ھَاَّسْتْسْوَرِهَّ سَءْدَهْ تْسْرِ وَمَّرْھَوْهْءْ هَمَرَهَڇِ، 75,000ﷺ. (رَوْمِرَ وَسُوْ رَّسُوْ سْرِوِمَّ) هَسْ وُىْ ڎْءْ سْتْسْ هَمَرَمَرْسْ ڤْڇِرَحَسَّىَسْرْدْءْوْ.

82. ڇِ ڳُسْتَرْسَّ ڇِ ڳُسْتَرْسْءْ مَرْسْ رَمَّ وَءَڇِمَّ نِڇَّوُوَّ وَمَّھْوَھَىَّءْدْمْ وِهَرَوَىْ هْءْدَسْ ڇِ ڳُسْتَرْسْءَڇِ وَىِ ڎَھَىَسْ ھَاَّسْتْسْوَرِهْسْوَّ سَسْىَسَءْدْءْ هَمَرَهَڇِ 10,000ﷺ. (ڤِرَ رَّسُوْ سْرِوِمَّ) هَسْ وُىْ ڎْءْ سْتْسْ هَمَرَمَرْسْ ڤْڇِرَحَسَّىَسْرْدْءْوْ.

83. ڇِسَّهِ مَرَهْوَّ هْءْوُءْسْ

ڇِ ڳُسْتَرْسَّهِ ڇِ ڳُسْتَرْسْءْ مَرْسْ رَمَّ وَءَّهِمْرَھَوْهْ ھَوْسْوِمْرْسَىَسْرْدْءَڇِ، هْهْوُءُسُوْ وَمَّھَوَسَىَسْ ڇِ ڳُسْتَرْسَّهِ سْرَوَمَ وَءَّهِمَرَسَّ نِڇَّوَوَسْسَىَسَّ هَمَرَهْوْءَڇِ ڇِسَّهِ سَىَسْهْ هْسَىَسْ ھَبْىْڎْوِءْسْوَّسْىَسْرَحَسْ سَءَّھْ" هِڤَّمَّھَوَسَىَسْ ڇِسِرسُوْهْڇِرْسْ رُسَرَىْءْسْوَّسْهْءْوْ.

84. وَءَّهِمْ سَمَرِهِ رِسْءْدْسْ

(ر) ڇِ ڳُسْتَرْسْءْ مَرْسْ سَمَرْسْڇِ" هْسْرْءْسَىِ وَءَّهِمْرَھَوْهْ سَمَرِهِ رِسْءَّسِ ڇِسِرسُوْهْڇِرْسْسْوْ.

(س) ڇِ ڳُسْتَرْسْءْ مَرْسْ رَمَرْسْڇِ" وَءَّهِمْرَھَوْهْ، ڇِ ڳُسْتَرْسَىْ هَحَوْسْىَمَرْسْ وَىَّمَّھَ 6 (سَهْوْ) دَسُوْ ڤْرَوَىْءْ هُڇَّءَىِ سَمَرِهِ، ڤَّسْرْسْىَسْ سَّھِهْىْسْىَمَرْسْوَّسْهْءْوْ.

(س) ڇِ ڳُسْتَرْسْءْ مَرْسْ ڇِسِرسُوْهْڇِرْسْ هَسْسَمَرِوِ وَءَّهِمْرَھَوْهْ سَمَرْسْوَّسْهْءْوْ.

(1) ދަށު ތަކުރީދުގެ ދަށުގައި ތަނަވަސްކުރުން ހުށަހެޅުމަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތް؛

(2) ތިރީގައިވާ ކަންކަމާ ގުޅޭ ތަނަވަސްކުރުން ހުށަހެޅުމަށް ކުރިން ފާހަގަ ކުރަންވާނެ ކަންތައް؛

(3) ތިރީގައިވާ ކަންކަމާ ގުޅޭ ކަންތައް، ފާސްކުރުމަށް ކުރިން ހިންގަންވާ ކަންތައް ހުށަހެޅުމަށް ކުރިން ފާހަގަ ކުރަންވާނެ ކަންތައް؛

(4) ކުއްތަކުގެ ދަށުގައި ހިންގުމަށް ހުށަހަޅާ ތަނަވަސްކުރުން ހުށަހެޅުމަށް ކުރިން ފާހަގަ ކުރަންވާނެ ކަންތައް؛

(5) ތާއީދުކުރާ ގޮތުގެ ކުށުގެ ތަފާތު ބަދަލުތަކާ ގުޅޭ ތަނަވަސްކުރުން ހުށަހެޅުމަށް ކުރިން ފާހަގަ ކުރަންވާނެ ކަންތައް؛

(6) ހަނގުރާމަ ފާސްކުރުމުގެ ދަށުގައި ދަށު ތަކުރީދުގެ ދަށުގައި ތަނަވަސްކުރުން ހުށަހެޅުމަށް ކުރިން ފާހަގަ ކުރަންވާނެ ކަންތައް؛

(7) ތާއީދުކުރާ ގޮތުގެ ތަފާތު ބަދަލުތަކާ ދަށު ތަކުރީދުގެ ދަށުގައި ތަނަވަސްކުރުން ހުށަހެޅުމަށް ކުރިން ފާހަގަ ކުރަންވާނެ ކަންތައް؛

(8) ހަނގުރާ ހުށަހެޅުމުގައި ވަނަވަސްވާ ގޮތް؛

(9) ދެ ކައުންސިލް ދެ ގައުންސް ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭ ތަފާސީލުތަކާ ބެހޭ ގޮތް ކަނޑައަޅާ ގަވާއިދުތައް.

85. ދެ ގައުންސަރުގެ ތަނަވަސްކުރުން ފާސްކުރުމާ، ދެ ގައުންސް ހުށަހެޅުމާ،

ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

މާނަކުރުން

86. މި ޤާނޫނުގައި އަންނަނިވި ލަފުޒުތަކާއި އިބާރާތްތައް ބޭނުންކޮށްފައިވަނީ ތިރީގައި މާނައިގައެވެ.

(ހ) "މިނިސްޓްރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދައުލަތުގެ މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުގެ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރައްވާފައިވާ ވުޒާރާއަށެވެ.

(ށ) "މިނިސްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަތީ ތަޢުލީމާއި ތަމްރީނުގެ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރައްވާފައިވާ ވަޒީރަށެވެ.

(ނ) "ޤަބޫލުކުރާ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މޯލްޑިވްސް ކޮލިފިކޭޝަންސް އޮތޯރިޓީން ޤަބޫލުކުރާ ރާއްޖެއާއި ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒުތަކެވެ.

(ރ) "ކޯލެޖު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މިނިސްޓްރީގައި ކޯލެޖެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ މަތީ ތަޢުލީމުދޭ މަރުކަޒަކަށެވެ.

(ބ) "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ސަނަދުތަކުގެ އޮނިގަނޑު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަތީ ތަޢުލީމުގެ ސަނަދުތައް ދެނެގަތުމުގެ މިންގަނޑު ކަނޑައަޅައި އެކަށައަޅާފައިވާ އޮނިގަނޑެވެ. މި އޮނިގަނޑަށް އިނގިރޭސިން ކިޔަނީ "މޯލްޑިވްސް ނޭޝަނަލް ކޮލިފިކޭޝަންސް ފްރޭމްވޯކް" އެވެ.

(ޅ) "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2011 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ޔުނިވަރސިޓީގެ

ފާނަންސް) ގެ ދަށުން ފާހަގަކުރެވުނު ތަނަވަސްކަމެއް ނެތްކަމަށް.

(ހ) "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަނަވަސްކަމާ" ގުޅޭގޮތުން ވަނަ ފަހަރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަނަވަސްކަމާ ގުޅޭ 11/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތަނަވަސްކަމާ ގުޅޭ) ގެ ދަށުން ފާހަގަކުރެވުނު ތަނަވަސްކަމެއް ނެތްކަމަށް.

(ވ) "ބިލްއަށްވުރެ ގަދަ" ގޮތުގެ ވަނަ ފަހަރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފާރުގެ ތެރެއިން ކަނޑުގެ ދަށަށް ދާ ކަނޑުހިއްލާ ކުރިއަށް ގެންދާ ގޮތަށް.

(ވ) "ލޯކަލް ބަދަލު" ގެ ދަށުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަނޑުހިއްލާ ކުރުމުގެ 7، 8، 9 ނަމްބަރ 10 ގެ ދަށުގައި ބަލައިގަނެ ލޯކަލް ބަދަލު ގެންނަ ގޮތަށް ކަނޑުހިއްލާ ކުރުމުގެ ގޮތުގައި ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ގެންނަ ގޮތަށް.